

**УНИВЕРЗИТЕТ “СВ.КИРИЛ И
МЕТОДИЈ”**

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА

**ИЗВЕШТАЈ ЗА САМОЕВАЛУАЦИЈА
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКА
КУЛТУРА ЗА ПЕРИОДОТ ОД
2007-2012**

Скопје, 2012

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	3
2. МИСИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ	3
3. НАСТАВНО-НАУЧЕН, СОРАБОТНИЧКИ И АДМИНИСТРАТИВЕН КАДАР	4
3.1. Наставно-научен и соработнички кадар	4
3.2. За Центарот за физичко образование	5
3.3. Административен кадар	7
4. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	8
4.1. Додипломски студии	8
4.1.1. Карактеристики на студиските програми	8
4.1.2. Структура на студиските програми	11
4.1.2.1. Студиска програма за предметна настава по физичко образование или Прв циклус академски студии за физичко и здравствено образование	11
4.1.2.2. Студиска програма за спорт или I циклус стручни студии за спортски тренери	12
4.1.2.3. Студиска програма за више образование за спорт	13
4.2. Постдипломски студии	14
4.3. Докторски студии	15
5. ПРОСТОРНИ И МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ	15
5.1. Библиотека	17
5.2. Центар за физичко образование	17
5.3. Логистика	17
6. СТУДЕНТИ	18
6.1. Додипломски студии	18
6.1.1. Студентска анкета	19
6.1.1.1. Информираност	19
6.1.1.2. Присуство на настава и работа во тек на семестарот	19
6.1.1.3. Мислење на студентите за предметите од студиските програми од втора година	19
6.1.1.4. Потребно време за учење	20
6.1.1.5. Литература	21
6.1.1.6. Мислење за наставниците	22
6.1.1.7. Мислење за асистентите	23
6.1.1.8. Колоквиуми/тестови	25
6.1.1.9. Завршен испит	25
6.1.1.10. Мобилност на студентите	27
6.2. Постдипломски студии (магистерски и специјалистички)	27
6.4. Надворешна соработка	28
6.5. Научно-истражувачка дејност	28
7. ФИНАНСИИ	29
8. ЗАКЛУЧОЦИ	30

1. ВОВЕД

Овој извештај содржи внатрешна самоевалуација, односно оценување на работата на Факултетот за физичка култура, наставно-научниот и стручниот кадар и неговите студиски програми за периодот по 2007 година, кога е усвоен последниот Извештај за самоевалуација.

Во самоевалуацијата учествуваше комисија која со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот број 0201-289/16 е формирана на 14.04.2011 година. Комисијата ја сочинуваа: ред. проф. д-р Даниела Шукова Стојмановска - претседател, ред. проф. д-р Ленче Алексовска Величковска - член, ред. проф. Роберт Христовски д-р - член, ред. проф. д-р Војо Настевски - член, ред. проф. д-р Орце Митевски - член, студент Румен Амповски - член и студент Филип Масевски - член.

За потребите на самоевалуацијата се земени предвид согледувањата на наставниците, соработниците, стручниот кадар и другите вработени на Факултетот. Освен тоа беше спроведена и анкета на студентите, за да се утврди и нивното мислење во врска со спроведувањето на наставата, видот на наставните содржини и начинот на нивното презентирање, односот на наставниците и соработниците кон студентите, начинот на спроведување на испитите и колоквиумите и формирањето на оценката.

Комисијата се состана повеќе пати, а се со цел да се направи Извештај кој ќе ја отслика вистинската состојба.

2. МИСИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ

Главната мисија на Факултетот е создавање на здрава популација на деца и млади кои наместо да застрануваат по несаканите патишта (наркоманија, пушење, алкохолизам), ќе ги насочиме кон физичката активност и спортот. За да може тоа да се оствари, потребно е Факултетот да образува кадри кои ќе бидат стручни и кои со личен пример ќе можат да им покажат дека физичката активност и спортот навистина значат здравје, подобар квалитет на животот во секоја возраст, но и помалку болести (не само на оние кои се поврзани со неактивност (дебелина, деформитети и заболувања на рбетниот столб и стапалата), туку и намалување на симптомите на некои други хронични болести (шеќерна болест, хипертензија, ревматски заболувања, остеопороза и др). За да ја оствари оваа мисија, факултетот треба да ја спроведува наставата на постоечките додипломски (прв степен) студии во двете насоки - физичко и здравствено образование и стручни студии за спортски тренери по различни спортски дисциплини, постдипломски и докторски студии по кинезиологија.

Друга мисија на Факултетот е да се бори за отварање и на нови насоки на Факултетот, како: кинезитерапија, рекреација, спортски менаџмент, спортско право, спортско новинарство, физичко и здравствено образование за предучилишна и одделенска настава, здравје итн., а со цел подетално да се насочи кон обучувањето на кадри кои ќе бидат оспособени да работат во секоја област одделно. Така ќе се овозможи стручните кадри кои ги создава Факултетот да почнат да работат со децата уште од најрана возраст, бидејќи тие можат да придонесат во правилниот развој на децата од најраната возраст, па се до најстарата популација. Притоа, откако децата ќе ги стекнат тие здрави навики, сигурно е дека ќе ги спроведуваат и применуваат до крајот на животот.

Трета мисија на Факултетот е да почне да се спроведува законот за спорт, со кој е предвидено во спортот да може да работат само кадри кои ги создава Факултетот и кои се единствено стручни за работа во оваа област. Во нашата држава има преку 2000 спортски клубови, во кои работат необразовани и нестручни лица, а со тоа можат многу повеќе да наштетат, отколку да им помогнат на децата, младите и возрасните категории во спортот, но и во рекреацијата.

Четврта мисија е воспоставување соработка со останатите сродни факултети во соседството, но и во Европа, преку учество во заеднички проекти и размена на студенти и наставно-научен кадар. На тој начин би се овозможило не само, приближување на наставните програми, туку и обука на наставниците во однос на методите и начините на спроведување на наставата и испитите. Освен тоа, така би се овозможило и заедничко учество на истражувачки проекти, со кои може да се споредуваат резултатите, но и да се утврдат насоките за во иднина.

3. НАСТАВНО-НАУЧЕН, СОРАБОТНИЧКИ И АДМИНИСТРАТИВЕН КАДАР

3.1. Наставно-научен и соработнички кадар

На Факултетот за физичка култура во Скопје се вработени вкупно 29 лица, од кои наставно-научниот кадар го сочинуваат 23 наставнички и 6 соработнички кадри. Притоа од нив 17 се редовни професори, 6 вонредни професори, 1 асистент со докторат, 5 асистенти и 1 помлад асистент. Освен тоа на Факултетот имаме и наставно-научен кадар (четири наставници), од други факултети. На Факултетот има само 4 наставници и 2 асистенти од женски пол.

Старосната структура на наставниот кадар на Факултетот е таква да има еден професор кој од почетокот на оваа учебна година е во пензија, а вториот професор, пак е во пензија од јануари. Но на предметите кои тие ги предаваат има соработници, кои ќе можат во наредниот период да ги превземат обврските околу истите. Сепак, нема

асистенти на сите предмети и заради тоа се влошени показателите за бројот на соработници на еден наставник. Истите би требало да се околу еден, што би значело дека секој наставник има соработник. На Универзитетот овој показател се движи од 1,5 до 4 (исклучок е медицинскиот факултет каде изнесува 0,5). На ФФК тој е приближно 4. Ова значи дека состојбата на нашиот Факултет е идентична со повеќе факултети на целиот Универзитет. Кај нас, асистентите се ангажирани само на еден предмет и не учествуваат во наставата (практична или теоретска) на други предмети. Заради тоа, се јавува зголемена оптеретеност на наставниците кои немаат соработници, бидејќи самите треба да ги држат часовите и на теоретската и на практичната настава и да ја водат целокупната евиденција за присуство на часовите, за следење на активноста на студентите за време на наставата, за активностите околу избор на тема за семинарска и нејзина изработка и евиденција околу полагањето на колквиумите и испитите. Ако се земе предвид дека тие предаваат и по два предмети, тогаш може да се заклучи дека нивната оптовареност е многу голема. Според Правилникот за нормативите и стандардите за вршење на високообразовна дејност, наставниците би требало да имаат 8 часа неделно, а соработниците 14, и тој критериум во однос на наставата, на Факултетот се применува.

Освен тоа, наставниците и соработниците не се ангажирани само околу наставата, туку и во научно-истражувачката работа (учество на конгреси, симпозиуми, проекти). Заради тоа мораме да истакнеме дека би требало да се коригира оваа рестриктивна политика за вработување на млади кадри на Универзитетот но Факултетот и во наредниот период да се овозможи вработување на соработници на сите предмети. Во меѓувреме би можеле соработниците да "помагаат" и околу други сродни предмети, што е пракса на повеќе факултети.

Со одлука на Наставно-научниот совет број 0201-380/6 од 12.05.2011 година, се донесе одлука во комисиите за дипломски работи да можат да учествуваат и соработниците на предметот од чија област е дипломската. Со тоа се овозможи нивно поинтензивно вклучување и во истражувачката работа и во стручните аспекти на секој предмет.

И воведувањето на ЕКТС на Факултетот, бара дополнителна ангажираност на наставниот и соработничкиот кадар. Но бавното обновување и стареењето на наставниот кадар, а намалувањето и необновувањето на соработничкиот кадар, може да претставува проблем во квалитетна имплементација на ЕКТС во иднина, но и во постдипломските и докторските студии, како и во научноистражувачката работа.

3.2. За Центарот за физичко образование

Во составот на Факултетот од 1992 година е и Центарот за физичко образование, каде работат: 1 професор на висока школа, 10 виши

предавачи и 1 предавач. Тој реализира настава по физичко образование и спортски активности за студентите на сите факултети на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", освен на студентите на Факултетот за физичка култура. И покрај тоа што на повеќе факултети ваква настава е предвидена во сите студиски години, сепак, најчесто истата се изведува само во прва година. Проблем претставува тоа што оваа настава се изведува во изнајмени спортски објекти, па за истата мора да се плати. За жал, факултетите не ја плаќаат оваа настава, а Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", односно Ректоратот, можеби треба да се заложат повеќе за да ги принудат одделните факултети да си ја платат наставата за нивните студенти.

Во последните години дури на некои факултети се случуваше оваа настава воопшто да не се изведува, а студентите на матичните факултети да добиваат потпис за истата од нивните наставници, наместо од наставниците од Центарот за физичко образование. Најверојатно причина за оваа состојба е тоа што, оваа настава секој факултет треба да ја плаќа. Сакајќи да го избегнат тоа, им земале на своите студенти помала сума на пари (која останувала на нивните факултети) и им давале потпис.

Се надеваме дека во иднина, Универзитетот ќе се заложат оваа состојба да не се повторува и ќе се заложат секој факултет да си ја плаќа наставата по физичко образование и спорт, бидејќи во изминатите години се случуваше Факултетот за физичка култура (бидејќи Центарот за физичко образование не е правен субјект) да е истовремено и давател на услугата (настава по физичко образование и спорт) и оној кој плаќа за студентите од целиот Универзитет да ја имаат наставата која им е предвидена со наставните програми. Токму заради тоа во изминатите осум години, Факултетот, плаќајќи ја наставата по физичко образование и спорт, а која ја изведува Центарот, се соочуваше со големи финансиски проблеми. Затоа мора уште еднаш да се потенцира дека Универзитетот со своите членки, а преку надлежните институции, мора да изнајде решение за покривање на финансиските обврски за успешно реализирање на наставата по физичко образование и спорт.

Токму поради ваквата тешка финансиска состојба на Факултетот, причинета од наставата на Центарот, со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот број 0201-1220 од 3.12.2008 година, беше покрената иницијатива за раздружување со Центарот за физичко образование. За жал, таа не се реализира. Во Законот за високо образование (Службен весник 35/08) не беше предвидено постоењето на Центарот, туку Универзитетски спортски центар. Во 2010 година Центарот за физичко образование беше вклучен во Правилникот на Факултетот, каде се посочени нивните права и обврски, но само до изнаоѓање на трајно решение. Имено, немајќи просторни и материјални услови за превземање на Центарот во рамките на Факултетот, во Правилникот е предвидено истите да ги обезбеди Министерството за образование. Притоа, за изнаоѓање на дефинитивно решение, треба да помогне и Ректоратот и

Универзитетот "Св. Кирил и Методиј". Постојат две можности, првата е Центарот за физичко образование да се трансформира во Универзитетски спортски центар, а втората е секој факултет да превземе по еден наставник од овој Центар, кој ќе ја изведува наставата по физичко образование и спорт за тој факултет. Двете можности се добри, со оглед на тоа што државата веќе ги плаќа тие работни места, па само би се направила прераспределба.

Во овој момент наставниците од Центарот немаат сопствени простории за вршење на својата основна дејност, туку привремено се сместени и обавуваат настава на Машинскиот факултет во Скопје.

3.3. Административен кадар

Административниот кадар на Факултетот го сочинуваат стручен и административно-технички кадар. Од нив 4 се со високо образование, 1 е со вишо, 9 со средно и 2 со основно образование. Од нив 11 се платени работни места од државата, а 5 ги плаќаме од сопствени средства.

Во врска со ова мора да се истакне дека во последниве години, на Факултетот практично нема нови работни места од овој кадар. Ова е навистина проблем, имајќи предвид дека некои работни места треба да се плаќаат од сопствени средства. Така на пример, претходно и на Факултетот и во Центарот имало вработено по еден дипломиран правник (значи вкупно два), кои биле плаќани од државата и без кои Факултетот не може да функционира, меѓу другото и поради тоа што законски се регулирани надлежностите и обврските на секретарот, како и начинот на негово бирање. И покрај тоа што веќе со години едниот е во пензија, а другиот е починат, не се одвојуваат средства за правникот (сега само еден) кој во моментот работи и го плаќаме од сопствени средства. Се надеваме дека државата ќе го реши овој проблем и во иднина ќе ни го финансира ова работно место.

Освен тоа, постои проблем и со техничкиот персонал, бидејќи и покрај тоа што последните години заминаа во пензија 2 чистачки, нивните упразнети места државата не ги финансира, па и нив мора да ги плаќаме од сопствени средства. Потребата од овие работни места е нагласена и заради специфичностите на наставата на Факултетот за физичка култура, која се изведува и во училиница, но и во салите.

4. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

4.1. Додипломски студии

4.1.1. Карактеристики на студиските програми

На Факултетот за физичка култура, има две студиски програми на додипломските студии, кои се во одредена мерка компатибилни со сродните факултети во нашето соседство (Србија, Хрватска, Словенија, Црна Гора и Бугарија). Едната насока е физичко образование, односно I циклус академски студии за физичко и здравствено образование, а втората е спорт, односно стручни студии за спортски тренери. Првата обучува идни професори по физичко воспитание, а втората - дипломирани тренери по одредена спортска дисциплина.

За насоката I циклус академски студии за физичко и здравствено образование Факултетот има акредитација од неговото формирање во 1977 до денес. Истата е реформирана 1988, 2000 и 2010 и се реализира врз основа на Решение за акредитација на измени и дополнувања на студиски програми на I циклус универзитетски студии на студиската програма по физичко и здравствено образование на Факултетот за физичка култура при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", број 12-116/4 од 22.10.2010 и Решение за почеток со работа број 13-1570/1 од 8.03.2011 год. на студиската програма од I циклус универзитетски студии на студиската програма по физичко и здравствено образование на Факултетот за физичка култура при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј". Од 2009/2010 година овие студии се реализираат со нова студиска и нови предметни програми (едносеместрални), во согласност со ЕКТС системот. Во тек е и последната модификација на оваа програма според барањата на Универзитетот, а кое се однесува на тоа секој студент да може да слуша предмети и од други факултети (до 10% од вкупниот фронт на часови). За оваа последна модификација има одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура број 0201-73/11 од 1.02.2012 год. за усвојување на предлог проект за измени и дополнувања на четиригодишните универзитетски студии по физичко и здравствено образование на ФФК. За истата е добиена согласност од Ректорската управа и Сенатот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", а потоа ќе се достави и до Одборот за акредитација, но се очекува добивање на истата, поради тоа што измените во однос на претходната (акредитираната) студиска програма се минимални и се однесуваат само на усогласувањата кои ги бара УКИМ. На оваа насока се обучуваат професори по физичко и здравствено образование. Наставата на оваа насока се реализира во 8 семестри.

Од 2001/2002 година на Факултетот се реализира и втората насока - за спорт, односно I циклус стручни студии за спортски тренери. За неа постои решение за акредитација на студиската програма од I циклус на стручни студии за спортски тренери на Факултетот за физичка култура при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" со број 12-75/3, кое е добиено на 20.12.2011. Решението за почеток со работа на студиската програма од I циклус на стручни студии за спортски тренери на Факултетот за физичка култура при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" е со број 13-848/1 од 1.02.2012 год. Во тек е и последната модификација на оваа програма според барањата на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", а кое се однесува на тоа секој студент да може да слуша предмети и од други факултети (до 10% од вкупниот фонд на часови). За оваа последна модификација има одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура број 0201-73/12 од 1.02.2012 год. за усвојување на предлог проект за измени и дополнувања на студиската програма од I циклус за тригодишни стручни студии за спортски тренери. За истата е добиена согласност од Ректорската управа и Сенатот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", а потоа ќе се достави и до Одборот за акредитација, но се очекува добивање на истата, поради тоа што измените во однос на претходната (акредитираната) студиска програма се минимални и се однесуваат само на усогласувањата кои ги бара УКИМ. Притоа мора да се истакне несебичното залагање на новиот Деканат во исполнување на сите критериуми и извршување на сите корекции на постоечката студиска програма за добивање на оваа акредитација.

На оваа насока се оспособуваат дипломирани тренери по одредена спортска дисциплина. Во врска со овие кадри кои се оспособуваат на Факултетот, потребно е да почне да се применува Законот за спорт, според кој за сите тренери кои работат во некој спорт, потребно е да имаат соодветно образование. Наставата на оваа насока се реализира во 6 семестри.

Освен постоечките програми, на Факултетот веќе се изработени програми за додипломски студии за физичко образование во предучилишна и одделенска настава. Факултетот има намера во најблиска иднина да побара акредитација и за нив.

Во 1998 година на Факултетот започна со оспособување на тренери по одредена спортска дисциплина, но со више образование (студиски програми со 4 семестри). Оваа програма постоеше само до 2000 година, кога законски престанаа да постојат вишите школи.

За студиските програми за кинезитерапија во физичката култура и рекреација постои согласност од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и од надлежниот ресор за образование, уште од 1988 година, но тие сеуште не

почнале да се реализираат. Можеби треба да се поднесе барање до одборот за акредитација и за нив.

На Факултетот се применува принципот на интердисциплинарност во студиските програми. Така, на Факултетот предаваат вкупно четири наставници од други факултети, и тоа 2 од медицинскиот, 1 од Педагогија и 1 од Факултетот за општонародна одбрана. Но, впечаток е дека на некои факултети и покрај тоа што во наставните програми имаат сродни и слични предмети со нашиот Факултет, нашите наставници не се повикуваат таму да предаваат, односно не постои реципроцитет. Можеби станува збор за неинформираност, но сепак оваа состојба треба во иднина да се промени. Освен тоа, и покрај тоа што во наставните програми на сите факултети беше постигнат консензус за вклучување на предметот спорт и спортски активности, тоа не е случај на некои факултети и таа настава на некои факултети воопшто не се изведува, а студентите добиваат потпис од наставниците на матичниот факултет, а не од нашите наставници. Оваа практика во иднина треба да биде надмината, бидејќи наставата мора да ја реализираат стручни лица.

Притоа, финансирањето на наставниците кои предаваат кај нас, а се од други факултети, оди од сметката на Факултетот, а се пресметува по формула. За жал, и за ова нема реципроцитет. Некои факултети од Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" плаќаат за наставата по спорт и спортски активности, но сепак не по истата формула и истиот принцип како што ни се наплатуваат нам тие услуги. Со тоа сметаме дека ФФК е ставен во нерамноправна позиција. Се надеваме дека во блиска иднина оваа неправилност ќе се корегира и истиот принцип ќе се применува на сите факултети од Универзитетот.

Web страната на Факултетот за физичка култура постои повеќе години, но не беше дополнувана со нови информации. Од оваа учебна година, новиот Деканат инсистираше таа да профункционира. Така, сега таа е целосно редизајнирана и навистина секојдневно се дополнува со сите нови информации кои им се потребни на студентите.

Мораме да напоменеме дека оваа година Ректорот одвои одредени финансиски средства за да се формираат Универзитетски спортски лиги во кошарка, ракомет, фудбал и одбојка, во кои ќе учествуваат сите факултети, а што претставува вистинска промоција на спортот. Притоа, натпреварите ќе се играат во новата сала на Факултетот за физичка култура. Со оглед на тоа што целокупната организација на овие лиги ќе му биде препуштена на Факултетот за физичка култура, се надеваме дека ќе ја оправдаме довербата.

4.1.2. Структура на студиските програми

Оваа година (2012) Факултетот за физичка култура изработи Правилник за студирање за I циклус на студии и Водич за студирање, кои се во завршна фаза и во блиска иднина ќе бидат ставени во функција. Во овие документи се регулирани правата, обврските и можностите на студентите кои студираат на двете насоки на Факултетот за физичка култура.

4.1.2.1. Студиска програма за предметна настава по физичко образование или Прв циклус академски студии за физичко и здравствено образование

На Факултетот за физичка култура, на насоката - I циклус академски студии за физичко и здравствено образование, во моментот постојат две генерации на студенти. Генерацијата на студенти кои се запишани 2004/2005 година и кои сега се на трета и четврта година студии, и генерацијата запишана во 2009/2010 година, а кои во учебната 2010/2011 се прва и втора година.

Табела 1. Насока - Прв циклус академски студии за физичко и здравствено образование

генерација запишана во	студиска година	задолжителни предмети	изборни предмети	факултативни предмети
2009/2010 год.	1	7	3	/
	2	7	2	/
2004/2005 год.	3	12	2	2
	4	12	2	2
вкупно предмети		38	9	4

Од прикажаната табела може да се види дека на Факултетот за физичка култура, во оваа насока има вкупно 47 предмети во сите 4 години и во 2 програми - стара со двосеместрални испити и нова - со едносеместрални испити. Ако се земе бројот на предмети по новата програма (прва и втора година) ќе се види дека има 14 задолжителни (или 50%) и 5 изборни (или 25%). Последното осовременување на наставните програми се случи 2009/2010 година, од кога сите предмети се едносеместрални, секако во согласност со ЕКТС. Притоа се водеше сметка за оптовареноста на студентите со предметните содржини (оптовареноста во кредити е 60 по семестар). Освен тоа, постојат 9 изборни предмети, за да се излезе во пресрет на различните афинитети

на студентите. Иако на Факултетот за физичка култура постои можност за повеќе изборни предмети, невозможно е да се организира настава за помалку студенти и во повеќе групи (според афинитетите) заради немањето просторни услови. Речиси на сите предмети (со мали исклучоци), постои континуирано оценување со колоквиуми, семинарски работи или други задачи кои се различни на секој предмет, со што се олеснува полагањето на испитите. Процесот на воведување на додаток на диплома (Diploma supplement) е во тек.

Мора да се истакне дека на некои предметни програми, најчесто од факултативните предмети, предаваат лица чиј избор не е усогласен со актите за избор на наставничкиот кадар.

Бројот на часовите за предавања и вежби за студиската програма - физичко образование, е задоволителен. Освен тоа, студентите имаат можност посебно да навлезат во одредена проблематика и преку изработка на семинарски работи и преку консултации.

Сепак недостасуваат материјални средства за осовременување на наставата со дијагностички методи и постапки, за кои во моментот Факултетот нема можности да ги обезбеди.

На оваа студиска програма предаваат вкупно 23 наставници и 6 асистенти.

4.1.2.2. Студиска програма за спорт или I циклус стручни студии за спортски тренери

На Факултетот за физичка култура, на насоката - I циклус стручни студии за спортски тренери, во моментот постојат две генерации на студенти. Генерацијата на студенти кои се запишани 2004/2005 година и кои сега се на трета и четврта година студии, и генерацијата запишана во 2009/2010 година, а кои во учебната 2010/2011 се прва и втора година. На оваа насока, по новата програма (со едносеместрални предмети) има вкупно 21 предмет, од кои 18 задолжителни и 2 изборни, а по старата програма (со двосеместрални предмети) има 48 задолжителни, 8 изборни и 8 факултативни предмети. Последното осовременување на наставните програми се случи 2009/2010 година, од кога сите предмети се едносеместрални, секако во согласност со ЕКТС. Притоа секако се водеше сметка за оптовареноста на студентите со предметните содржини (оптовареноста во кредити е 60 по семестар). Освен тоа, постојат доволно изборни предмети (по два во година), за да се излезе во пресрет на различните афинитети на студентите. Речиси на сите предмети (со мали исклучоци), постои континуирано оценување со колоквиуми, семинарски работи или други задачи, со што се олеснува полагањето на испитите.

Процесот на воведување на додаток на диплома (Diploma supplement) е во тек.

Она што е многу битно е дека голем дел од наставниот кадар на оваа насока и самите се вклучени во спортот, како тренери во спортски клубови, но и како селектори на репрезентацијата на Македонија во одредени спортови, што на оваа насока ѝ дава посебна тежина.

Мора да се истакне дека на некои предметни програми, најчесто од факултативните предмети, предаваат лица чиј избор не е усогласен со актите за избор на наставничкиот кадар.

Табела 2. Насока - I циклус стручни студии за спортски тренери

генерација запишана во	студиска година	задолжителни предмети	изборни предмети	факултативни предмети
2009/2010 год.	1	9	2	/
	2	9	/	/
2004/2005 год.	3	12	2	2
	4	12	2	2
вкупно предмети		42	6	4

Бројот на часовите за предавања и вежби за студиската програма - спорт е задоволителен. Освен тоа, студентите имаат можност посебно да навлезат во одредена проблематика и преку изработка на семинарски работи и преку консултации. Освен тоа, многу често студентите од оваа насока, практичната настава ја реализираат и со непосредно учество во организирањето на тренажниот процес во спортските клубови. Студентите учествуваат и во анализите на тренинзите и на натпреварите, со што стекнуваат драгоцено искуство уште за време на студирањето.

Сепак недостасуваат материјални средства за осовременување на наставата со дијагностички методи и постапки, за кои во моментот Факултетот нема можности да ги обезбеди.

На оваа студиска програма, за еден спорт предаваат вкупно 22 наставници и 6 асистенти, но со оглед на тоа што има повеќе спортови во кои се вклучени и другите наставници, може да се каже дека речиси сите наставници и соработници предаваат и на оваа насока.

4.1.2.3. Студиска програма за више образование за спорт

Оваа студиска програма почна да се реализира во 1998 година и образуваше кадри - тренери по одредена спортска дисциплина (или виши спортски тренери). Во оваа насока беа опфатени речиси истите предмети како и во насоката спорт, но во помал обем и со помалку содржини.

Студентите беа вклучени во анализата и организацијата на спортските натпревари од понизок ранг.

4.2. Постдипломски студии

На Факултетот континуирано, од 1991/92 година континуирано се спроведуваат последипломски студии (магистерски и специјалистички). Специјалистичките студии се реализираат со студиски програми за одделни спортски дисциплини или одделни предмети за кои постои интерес, а се работи по менторски систем. Магистерските студии се организираат врз основа на Согласност од Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” и од Министерството за образование и наука. Во 2000 година се подготвени нови предметни програми за магистерските и специјалистичките студии. За нив е добиена согласност од Универзитетот “Св. Кирил и Методиј”, но не и од Министерството за образование и наука. Последната модификација на наставните програми за магистерските студии, која е во согласност со ЕКТС системот и континуираното учење е направена 2010/2011 година. За овие студии е добиено решение за акредитација на студиската програма за Универзитетски студии од II циклус (магистерски студии по кинезиологија) на Факултетот за физичка култура при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", со број 12-98/8 од 11.11.2011 год. А решението за почеток со работа на студиската програма за Универзитетски студии од II циклус (магистерски студии по кинезиологија) на Факултетот за физичка култура при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", е со број 13-847/1 и е од 1.02.2011 год.

Последната генерација на постдипломци беше реализирана во учебната 2008/2009 година, кога се запишаа 11 кандидати.

Во тек е соработка со економскиот факултет од Универзитетот “Св. Кирил и Методиј”, а во врска со воспоставување на нова насока за II степен студии - Спортски менаџмент, на која ќе предаваат наставници од двата факултети (Факултет за физичка култура и Економски факултет). Истата е во завршна фаза и се очекува во најскоро време да се достави до Одборот за акредитација заради добивање на акредитација и решение за работа.

Факултетот за физичка култура е во фаза на преговори и со Медицинскиот факултет во Скопје, а во врска со отварање на заедничка студиска програма за Универзитетски студии од II циклус по кинезитерапија.

Факултетот во најблиска иднина мора да понуди и други насоки на постдипломски студии, на пример, за рекреација, за спортско право, за спортско новинарство, за здравје и др.

4.3. Докторски студии

На Факултетот во периодот 2010/2011 година е изработена и нова студиска програма за докторски студии, а која е во согласност со ЕКТС системот. За III циклус на студии (докторски студии) има одлука од Универзитетскиот сенат со број 02-533/2 од 8.07.2010 год. за усвојување на проект за воведување на студиска програма од III циклус докторски студии по кинезиологија.

И за оваа студиска програма е поднесено барање до Одборот за акредитација и се чека согласност.

5. ПРОСТОРНИ И МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ

Просторните услови на Факултетот за физичка култура во Скопје само делумно ги задоволуваат потребите, првенствено заради тоа што ги користиме заедно со Спортската гимназија “Методиј Митевски - Брицо”. Заради тоа наставата на Факултетот се изведува во две смени. Состојбата се усложнува заради немање на термини во кои студентите ќе можат дополнително да се ангажираат и вежбаат за совладување на наставните содржини од практичниот дел на испитите. Состојбата би била полесна доколку Факултетот би работел само во една смена. Вкупната површина на предавалните на Факултетот, спортските сали, кабинетите за наставно-научниот кадар, како и на наставната дејност на Центарот е 5362 м². Површината на овој простор на еден студент не ги задоволува критериумите во однос на квалитетот на материјално-техничките услови.

Новиот деканат се обидува да го реши овој проблем, на тој начин што поднесе идеен проект и барање за реконструкција на административната зграда до Министерството за образование (Сектор за инвестиции). Во блиска иднина се очекува ова барање да се реализира или во смисол на реконструкција на постоечкиот објект или во смисол на изградба на сосема на нова зграда.

За потребите на наставата, Факултетот користи и два амфитеатри од други установи (но само за наставата на Медицински факултет) и базен. Но со оглед на тоа дека за нивното користење ФФК мора да плаќа од сопствени средства, тоа го доведува Факултетот во уште полоша финансиска положба.

Агенцијата за млади и спорт и Министерството за образование изградија нова спортска сала на Факултетот. За жал, и таа не може во целост да се користи и преку целата година за потребите на наставата, заради тоа што нема греење, па е невозможно во такви услови да се држи

настава (особено во зима). Со оглед на тешката финансиска состојба заради долгот, Факултетот не беше во состојба ова да го обезбеди од сопствени средства. Заради тоа, е поднесено барање до Агенцијата за спорт и млади, која се надеваме дека ќе најде начин што поскоро да ги обезбеди потребните средства, а се со цел новата сала да може да се употребува за наставата на ФФК, но и за организирање на Универзитетската спортска лига и во иднина.

Пред изградбата на салата, Факултетот имаше надворешно игралиште за кошарка, одбојка, ракомет, фудбал и атлетска патека, кои во текот на изградбата на салата беа уништени. Заради тоа, Факултетот за физичка култура поднесе барање до Агенцијата за спорт и млади, за повторна изградба на надворешни мултифункционални објекти, кои ќе придонесат во создавање на подобри услови за студирање.

Освен тоа, на Факултетот нема соодветен амфитеатар. Наставата се изведува во училиници или кога бројот на студентите е поголем, во адаптирана физкултурна сала, кои кои често се премали за да ги соберат сите студенти. Заради тоа наставата (најчесто теоретската, кога се присутни сите студенти одеднаш), понекогаш се изведува отежнато.

И материјално-техничките услови на Факултетот не се на завидно ниво и само делумно ги задоволуваат потребите на наставно-истражувачката работа. Имено, на Факултетот секој наставник има свој компјутер, т.е. лаптоп, кои се користат во наставата. Сите компјутери се врзани во интернет мрежа и се поврзани меѓусебно во мрежа. Освен тоа, на Факултетот има 4 ЛЦД - проектори, кои исто така, се користат во наставата и неколку скенери. Сепак, мораме да истакнеме дека на Факултетот нема современи апарати и софтвери кои се користат во светот, а кои служат за подобра дијагностика на состојбата на спортистите, но и за следење на нивната спортска форма. Во таа смисла се прават напори да се обнови постоечката и да набави нова опрема за таа намена.

Заради новите критериуми предвидени во Законот за високото образование, државата треба да одобри повеќе средства за научноистражувачка работа, за да може поголем број на наставници и соработници да се вклучат во проекти и да можат да учествуваат на конгреси и симпозиуми во странство. Освен тоа, треба да се потенцира и важноста на размената на кадар (наставници и соработници) со сродни факултети во странство.

Со оглед на тоа што просториите на Факултетот за физичка култура се наоѓаат во строг центар, се случуваше многу често на паркингот на Факултетот да паркираат и станари од околните згради, но и вработени во други институции од околината. Заради тоа често пати се случуваа помали и поголеми штети на возилата. Но од оваа година Факултетот успеа да

набави врата со картички само за вработените, па е надмината старата пракса и е невозможно други лица да го користат паркингот на Факултетот.

5.1. Библиотека

Во библиотеката има преку 4000 книги. Меѓутоа за жал, нивниот број е мал, но и изборот од повеќе на книги од македонски и српски јазик, а многу малку има странски автори и многу малку современа литература. Библиотеката не е вклучена во електронски систем на размена на книги и учебници во земјата и во странство и не постои можност за нарачка на книги. Вработените не се информираат за набавката на нови книги. Во библиотеката нема компјутерски програми за наоѓање на библиотечни податоци, ниту за трансфер на библиографски информации. И бројот на странски стручни списанија е незначителен. Во библиотеката нема фотокопир. По голем дел од наставниците имаат издадено учебно помагало (книги, скрипти или практикуми), од кое студентите можат да учат и истите се застапени и во библиотеката.

Во иднина би требало да се отвори и книжарница на Факултетот, за да можат студентите кои сакаат да купат книга, тоа да го сторат на тој начин, а не со купување лично од професорот.

5.2. Центар за физичко образование

И Центарот за Физичко образование (кој не е правен субјект), наставата ја изведува во изнајмени објекти и за тоа Факултетот за физичка култура, како правен субјект, е должен да плаќа. Во моментот им е отстапена салата на Машинскиот факултет, во кој ја изведуваат наставата.

Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" планира во иднина Центарот за физичко образование да го модифицира во Универзитетски спортски центар. За да ја оствари таа цел, УКИМ започна со изградба на универзитетска сала, која ќе ја користи Универзитетскиот спортски центар и во кој ќе се одвиваат сите активности на УКИМ. Таму се предвидени и простории за вработените во тој центар.

5.3. Логистика

Службата за студентски прашања не е доволно организирана, пред се заради тоа што не е доволно современа. Имено, и покрај постоењето на 2 компјутери, сепак до сега не постоеше програма за водење на евиденцијата со база на податоци за секоја студиска програма и за сите години одделно. Но оваа состојба почна да се менува, пред се заради стапувањето во сила на законот за високо образование со кој сите факултети се обврзани да воведат електронско бележење и за наставниот и административниот кадар, но и за студентите. Од тие

причини за студентите од прва година на двете насоки, почна успешно да се имплементира системот iKnow, со кој на студентите, професорите, асистентите и студентски прашања им се овозможува увид за сите информации во врска со наставата, испитите и обврските кон Факултетот. Со тоа и службата за студенти прашања почна да се осовременува и ќе може да се води и електронска евиденција за секој студент и за секој испит одделно и за сите години. Во службата за студентски прашања има тројца вработени и со тоа потребите се целосно задоволени.

6. СТУДЕНТИ

6.1. Додипломски студии

На насоката физичко, во учебната 2010/2011 година студираат 258 студенти или 108 во прва година, во втора 61, во трета 38 и во четврта 51 студенти. Од нив, 241 се редовни, а 17 вонредни. Притоа, 138 студенти се запишани во државана квота, а 103 со самофинансирање. Од нив, 241 се редовни, а 17 вонредни.

Табела 3. Насока - академски студии за физичко и здравствено образование

година	редовни студенти		вонредни студенти	вкупно
	државна квота	самофинансирање		
1	51	45	12	108
2	36	23	2	61
3	24	13	1	38
4	27	22	2	51
вкупно	138	103	17	258

Табела 4. Насока - стручни студии за спортски тренери

година	редовни студенти		вонредни студенти	вкупно
	државна квота	самофинансирање		
1	/	/	25	25
2	28	4	4	36
3	23	8	8	39
4	17	11	6	34
вкупно	68	23	43	134

На апсолвентски стаж се 21 студент во државна квота, 45 студенти со самофинансирање и 12 вонредни студенти.

На насоката за спорт во моментот студираат 134 студенти или 25 во прва година, во втора 36, во трета 39 и во четврта 34 студенти. Од нив, 91

се редовни, а 43 вонредни. Притоа, 68 студенти се запишани во државана квота, а 66 со самофинансирање. На оваа насока во моментот има 34 студенти од оваа насока кои се на апсолвентски стаж, и тоа во државна квота, 17 со самофинансирање и 9 вонредни.

6.1.1. Студентска анкета

За потребите на Комисијата за самоевалуација, меѓу другото е спроведена и анонимна студентска анкета. Истата содржеше 44 прашања и е спроведена на 57 студенти од втора година.

6.1.1.1. Информираност

Најголем дел од анкетираниите студенти (86%) се добро информирани за тоа колку и какви насоки има на Факултетот за физичка култура. Само 7% од студентите не се информирани, и исто толку (7%) делумно се запознаени со можностите за студирање на овој факултет.

6.1.1.2. Присуство на настава и работа во тек на семестарот

Најголем дел од студентите се редовно присатни на теоретската настава (86%), а 98% од нив се редовни на практичната настава по сите предмети.

6.1.1.3. Мислење на студентите за предметите од студиските програми од втора година

Врз основа на добиените резултати од анкетата, можеме да кажеме дека за 56% од студентите, предавањата се интересни, а за 30% се тешки. Мнозинството од студентите можат да ги следат предавањата и да ги разберат, што веројатно меѓу другото значи дека имале доволно предзнаења од средно училиште, за да можат на Факултетот за физичка култура да ги надградат. Но за 30% од студентите предавањата се тешки. Причината за ова веројатно е постоењето на предмети од повеќе области кои имаат свои специфичности, а можеби и завршени средни училишта кои не им овозможиле доволно предзнаења. Можеби во иднина треба да се применуваат други методи и начини на презентирање на содржините кои на студентите им се потешки за разбирање и учење.

Табела 5. Мислење на студентите за предметите од студиските програми од втора година

предметите се	интересни	тешки	неопходни	здодедни	непотребни	лесни
процент на студенти	56%	30%	7%	5%	2%	/

Во рамките на можностите на Факултетот да се обезбедат средства и за дополнителна набавка на опрема и апарати со чија помош ќе може полесно да се разберат потешките содржини. Само 7% од студентите сметаат дека предметите од втора година на Факултетот за физичка култура се здодевни или непотребни.

6.1.1.4. Потребно време за учење

На Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ студентите просечно учат 2 до 5 часа секојдневно. На Факултетот за физичка култура 51% од студентите учат од 1 до 3 часа, што е приближно како на целиот УКИМ. И покрај тоа што за 30% од студентите предметите на Факултетот за физичка култура се тешки (табела 5), сепак само 7% од студентите учат од 3 до 5 часови дневно, а дури 42% од нив учат помалку од 1 час секој ден, што значи дека сепак наставата на Факултетот е на високо ниво, од една страна, а од друга страна, голем дел од студентите се врвни спортисти, што е причината голем дел од материјалот полесно да го совладаат.

Табела 6. Колку време поминуваат студентите во учење секојдневно?

колку часови на ден учат?	помалку од 1 час	од 1 до 3 часови	од 3 до 5 часови	повеќе од 5 часови
процент на студенти	42%	51%	7%	/

На Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ на повеќе од половина од студентите просечно им требаат повеќе од 5 дена за да подготват колоквиум или тест, а на 1/3 им требаат 3 дена. На Факултетот за физичка култура на 39% од студентите им требаат од 3 до 5 денови, а на 22% од 5 до 7 денови. Само на 16% им требаат помалку од 3 дена, на 14% им требаат повеќе од 10 денови за да се подготват за колоквиум или испит.

Табела 7. Колку денови им се потребни на студентите за да подготват колоквиум

колку денови учат?	помалку од 3 дена	од 3 до 5 денови	од 5 до 7 денови	од 7 до 10 денови	повеќе од 10 денови
процент на студенти	16%	39%	22%	9%	14%

На 37% од студентите на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ им требаат 15 дена за да подготват завршен испит, а на исто толку (37%) им требаат 30 дена. На Факултетот за физичка култура на 79% од студентите им требаат помалку од 15 дена за да подготват завршен испит,

а само на 21% им требаат повеќе од 15 дена. На 16% од студентите им се доволни помалку од 5 дена за оваа намена.

Табела 8. Колку денови им се потребни на студентите за подготват завршен испит

колку денови учат?	помалку од 5 дена	од 5 до 10 денови	од 10 до 15 денови	повеќе од 15 денови
процент на студенти	16%	39%	24%	21%

6.1.1.5. Литература

Кога станува збор за користената литература на предметите од втора година, заклучок од спроведената анкета е дека дел од студентите (64%) користат оригинални книги од професорите кои имаат учебник или од други автори, но книги или учебници, други користат фотокопии на книги или учебници (54%), трети - белешки од предавања (30%), а само мал дел користат електронска форма (10%). Мораме да потенцираме дека вкупниот процент е поголем заради тоа што еден студент може да користи повеќе форми на литература на повеќе предмети.

Табела 9. Каква литературата користат студентите од втора година на Факултетот за физичка култура

каква литература користат	оригинални книги	фотокопии	белешки од предавања	електронска форма
процент на студенти	60%	54%	30%	10%

Притоа, 39% од студентите сметаат дека литературата е разбирлива, 44% сметаат дека таа е само делумно разбирлива, а 17% мислат дека истата воопшто не е разбирлива. 61% сметаат дека таа е усогласена со предавањата, 30% сметаат дека тоа е само делумно, а 7% мислат дека воопшто не е усогласена.

Овде мораме да потенцираме една слабост на целиот систем на УКИМ во врска со литературата, за која во иднина ќе мора да се најде решение (на ниво на целиот Универзитет), кое ќе ги усогласи потребите и на студентите и на професорите. Во што е проблемот?

Имено, од една страна се студентите, кои бараат што е можно повеќе професори да имаат свои учебници, бидејќи така се предавањата и учебниците комплетно усогласени, истите се на македонски, па учењето им е полесно и побрзо. Но сите студенти, иако ги знаат предностите, сепак не сакаат да ја купат книгата на професорот, па на крајот, дел од студентите ги купува учебниците (на ниво на УКИМ само 15% од

студентите), а друг дел ги фотокопира (на ниво на УКИМ дури 73% од студентите), или дури и позајмува, сметајќи дека отакако ќе го положат испитот, книгите повеќе никогаш нема да им бидат потребни, што не е така.

Од друга страна се професорите, кои не се стимулирани да пишуваат книги или учебници, бидејќи авторските права не им се заштитени. Имено, иако фотокопирањето е забрането со закон, ништо не можат да превземат (иако постојат законски одредби кои се однесуваат на оваа проблематика).

Во врска со цената на книгите, мораме да истакнеме дека иако мал дел од цените се превисоки (и мораат да се коригираат, на предлог на матичниот факултет или на УКИМ), сепак поголем број на учебници имаат пристапна цена, која и како таква, за многу студенти не е доволно ниска. Како да не се зема предвид вложениот труд на професорот за да напише книга или учебник и тежината на напишаното, туку вредноста на книгата се пресметува како да се смета само потребната хартија, што не во ред.

6.1.1.6. Мислење за наставниците

Табела 10. Мислење на студентите за професорите од втора година на Факултетот за физичка култура

професорите се:	редовни на предавања	имаат разбирливи предавања	подготвени на предавања	поттикнуваат интерактивност
процент на студенти кои одговориле со да	72%	65%	79%	63%
процент на студенти кои одговориле со не	5%	2%	2%	12%
процент на студенти кои одговориле со делумно	10%	28%	21%	26%

Табела 10 (продолжение).

професорите се:	коректно се однесуваат	достапни за консултации	почитуваат мислење на студентите
процент на студенти кои одговориле со да	68%	56%	53%
процент на студенти кои одговориле со не	5%	12%	9%
процент на студенти кои одговориле со делумно	25%	32%	38%

Според добиените резултати од спроведената анкета на студентите од втора година, можеме да кажеме дека 72% од студентите сметаат дека професорите се редовни на предавањата, 79% мислат дека професорите доаѓаат подготвени на предавањата, а 65% од нив имаат разбирливи предавања. Мнозинството од професорите се однесуваат коректно (68%) и поттикнуваат интерактивност (63%), но едвај половината од нив се достапни за консултации (56%). Состојбата е слична и УКИМ.

Мораме да напоменеме дека професорите прво треба да ги исполнуваат своите работни задачи и да бидат редовни на предавањата. Освен тоа треба да се потрудат предавањата да бидат поразбирливи или по можност да користат други методи и начини како да ја презентираат материјата која студентите потешко ја разбираат. На крајот мора да се напомене дека комуникацијата со студентите мора да биде подобра, а консултациите би требале да им помогнат на студентите полесно да ја совладаат материјата. Веројатно, дел од професорите се потрадиционални и заради тоа потешко го прифаќаат мислењето на студентите (53%).

Табела 11. Мислење на студентите за предавањата на професорите од втора година на Факултетот за физичка култура

предавањата на професорите се	интересни	корисни	неинтересни	здодедни
процент на студенти	31%	57%	5%	7%

За 88% од студентите предавањата на професорите од втора година се интересни или корисни, а само за 5% неинтересни и за 7% здодевни.

6.1.1.7. Мислење за асистентите

На УКИМ асистентите се поредовни на наставата од професорите, вежбите им се поразбирливи на студентите отколку предавањата и имаат подобра комуникација со студентите, полесно остварливи консултации. За жал, според добиените резултати од студентската анкета можеме да кажеме дека професорите на Факултетот за физичка култура се поредовни, поподготвени за предавањата и имаат поразбирливи предавања, во споредба со редовноста, подготвеноста и разбирливоста на асистентите. Според мислењето на студентите професорите повеќе поттикнуваат интерактивност, покоректно се однесуваат, повеќе го почитуваат мислењето на студентите (53%) во споредба со асистентите (49%) и се речиси исто достапни за консултации (56%), како и асистентите (60%).

Како заклучок мораме да истакнеме дека асистентите мораат се потрудат повеќе и во однос на наставата (редовност, подготвеност и разбирливост на вежбите), и во однос на нивниот однос кон студентите, но и во однос на нивната комуникација со помладите колеги (во смисла на консултации и размена на мислење).

Табела 12. Мислење на студентите за асистентите од втора година на Факултетот за физичка култура

асистентите се:	редовни на практична настава	имаат разбирливи вежби	подготвени за практичната настава	поттикнуваат интерактивност
процент на студенти кои одговориле со да	68%	60%	70%	56%
процент на студенти кои одговориле со не	7%	20%	4%	14%
процент на студенти кои одговориле со делумно	25%	20%	26%	30%

Табела 12 (продолжение).

асистентите се:	коректно се однесуваат	достапни за консултации	почитуваат мислење на студентите
процент на студенти кои одговориле со да	61%	60%	49%
процент на студенти кои одговориле со не	14%	10%	12%
процент на студенти кои одговориле со делумно	25%	30%	39%

Табела 13. Мислење на студентите за практичната настава во втора година на Факултетот за физичка култура

вежбите на асистентите се	интересни	корисни	неинтересни	здодедни
процент на студенти	42%	39%	5%	7%

6.1.1.8. Колоквиуми/тестови

Од резултатите добиени со анонимната студентска анкета може да се заклучи дека на повеќе од половина од студентите (56%) им е однапред познат начинот на оценување на колоквиумите или тестовите. 60% сметаат дека оценувањето е објективно, за 61% од студентите резултатите од колоквиумите се достапни за увид и коментари, а за 60% од нив прашањата на колоквиумите се јасни и недвосмислени.

Би морале да потенцираме дека на оние предмети каде не е однапред јасен начинот на оценување, професорите да се обидат да бидат потранспарентни и да им се укаже на студентите кои активности колку бодови им носат. Освен тоа, сите професори треба да се потрудат прашањата за тестовите или колоквиумите да бидат јасни и недвосмислени. На крајот, наставниците мораат да им ги дадат на увид тестовите или колоквиумите на студентите, за да можат да видат каде згрешиле, но и да се уверат во објективноста на оценувачот (професорот).

Табела 14. Мислење на студентите за колоквиумите/тестовите

колоквиумите/ тестовите се:	начинот на оценување однапред познат	дали оценувањето е објективно	дали резултатите се достапни за увид и коментари	дали се прашањата на колоквиумите јасни и недвосмислени
процент на студенти кои одговориле со да	56%	60%	61%	60%
процент на студенти кои одговориле со не	24%	14%	10%	10%
процент на студенти кои одговориле со делумно	20%	26%	10%	30%

6.1.1.9. Завршен испит

Само на половина од анкетираниите студенти (50%) им е познат начинот на оценување на завршниот испит, а само 37% сметаат дека оценувањето е објективно, 60% мислат дека прашањата на завршниот испит се јасни и недвосмислени, а само за 44% од студентите резултатите од испитот се достапни за увид. Сепак, студентите не се доволно информирани и за тоа колку се бодуваат одделни активности на секој предмет (74%) и како се формира завршната оцена (68%).

Од ова може да се заклучи дека професорите мораат да се потрудат повеќе и во однос на информирање на студентите за начинот на оценување, во однос на бодување на сите активности на студентите за да се одбегне субјективноста при оценувањето, но и во однос на достапноста на резултатите од завршниот испит на увид.

Табела 15. Мислење на студентите за завршниот испит

колоквиумите/ тестовите се:	начинот на оценување на завршниот испит е однапред познат	дали оценувањето на завршниот испит е објективно	дали резултатите од завршниот испит се достапни за увид и коментари	дали се прашањата на завршниот испит јасни и недвосмислени
процент на студенти кои одговориле со да	50%	37%	44%	60%
процент на студенти кои одговориле со не	10%	10%	20%	10%
процент на студенти кои одговориле со делумно	40%	53%	26%	30%

Табела 15 (прво продолжение)

колоквиумите/ тестовите се:	дали знаете колку бодови ви носат одделните активности	дали знаете како се формира оценката на секој предмет	дали знаете кои услови треба да ги исполните за да положите некој испит	дали теоретските предавања ви помагаат полесно да го положите испитот
процент на студенти кои одговориле со да	74%	68%	65%	72%
процент на студенти кои одговориле со не	14%	30%	7%	5%
процент на студенти кои одговориле со делумно	12%	2%	28%	24%

Табела 15 (второ продолжение).

колоквиумите/ тестовите се:	дали полагањето на колоквиуми ви го олеснува полагањето на завршниот испит	дали има испити кои може да ги положите само со колоквиуми, а без завршен испит	дали практичната настава ви користи полесно да го подготвите испитот
процент на студенти кои одговориле со да	91%	91%	79%
процент на студенти кои одговориле со не	/	9%	7%
процент на студенти кои одговориле со делумно	9%	/	14%

Полагањето на колоквиуми на 91% од студентите им помага полесно да го положат завршниот испит. Освен тоа на 72% од студентите теоретските предавања им помогнале, а на 79% од студентите присуството на практичната настава им помогнало полесно да го положат завршниот испитот. Добро е што дури 91% од студентите ја користат

можноста да положат испити од втора година, само со полагање на колоквиуми и остварување на некои други обврски (редовност, семинарска, практикум), а без завршен испит.

6.1.1.10. Мобилност на студентите

Според добиените резултати од анкетата, можеме да кажеме дека 37% од студентите сметаат дека на Факултетот за физичка култура има мобилност, 40% сметаат дека таа е само делумна, а 23% сметаат дека воопшто нема мобилност.

Во однос на овој проблем сметаме дека е неопходна поинтензивна соработка со останатите факултети во Р. Македонија, во соседството (Србија, Бугарија, Црна Гора, Хрватска, Словенија), но и на подалечни дестинации во Европа. Потоа, во следната фаза треба да се воведат програмата Еразмус, со која ќе се овозможи вистинска мобилност на студентите, но и на професорите и асистентите и престој на други сродни или исти факултети, со што ќе се овозможи размена на искуства, мислења и знаења.

75% од студентите на Факултетот за физичка култура сметаат дека стекнатите знаења за време на студирањето можат да се применат и во праксата, а 23% сметаат дека тоа е само делумно. Од ова произлегува дека на Факултетот треба да се применуваат повеќе апликативни содржини, кои во уште поголем степен ќе ги оспособат студентите за практична работа.

6.2. Постдипломски студии (магистерски и специјалистички)

Последната генерација на постдипломци беше запишана во учебната 2008/2009 година, кога се запишаа 11 студенти. А од формирањето на постдипломските студии до сега се запишале 236 студенти, а завршиле, односно магистрирале 74.

6.3. Докторски студии

За оваа студиска програма е поднесено барање до Одборот за акредитација и се чека согласност.

Мораме да напоменеме дека во изминатиот период заради Законот за високо образование според кој заклучно со 31.12.2011 година, кандидатите кои ги исполнуваат условите можеа да пријават проект за докторска дисертација (без докторски студии), 30 кандидати поднесоа проекти, а од нив 20 ги исполнуваат критериумите и истите се усвоени, што значи дека им е одобрено да почнат да ја работат својата докторска работа.

6.4. Надворешна соработка

До сега немало практика наставниците и соработниците од Факултетот за физичка култура, да престојуваат на други факултети во странство. Можеби во иднина би било добро и корисно, ова да се промени. Имено, најбитна е секако размената на искуства и знаења во областите кои се изучуваат кај нас, но и да се видат, а потоа и имплементираат и новите модули на спроведување на наставните содржини, а се со цел наставата да се модернизира и осовремени. Освен тоа, на тој начин ќе може да се прошири соработката и преку заедничко учество на меѓународни проекти, а со тоа ќе се овозможи стекување на поголемо научно-истражувачко искуство.

Постојат поединечни примери на професори кои предаваат на магистерски или докторски студии во странство, пред се на бившите југословенски простори, но таа бројка сепак би требало да биде поголема. Освен тоа, многу се ретки примерите на наставници од странство кои доаѓаат да предаваат на основни или постдипломски студии.

Освен соработката со факултетите и Универзитетите во странство, многу е важна и соработката со другите организации и асоцијации, а која до сега беше релативно слаба. Но новиот Деканат се обидува да воспостави подобра комуникација и соработка со Агенцијата за млади и спорт, а се со цел да се помогне спроведувањето на Законот за спорт со кој е предвидено во спортот да работат само тренери кои имаат соодветно образование. Потоа, би требало да се подобри соработката со МОК (Македонски олимписки комитет), бидејќи стручниот кадар на Факултетот може активно да учествува и да помогне во подготовките на кандидатите за Олимписки игри. Соработка со федерациите во сите спортови, преку обучување на кадар кој ќе биде стручно оспособен да работи во секој спорт одделно, потоа преку тестирање на формата на спортистите, правење на програми за психолошка подготовка, исхрана и др. Соработката со Факултетот за безбедност е добра и истата треба да продолжи.

6.5. Научно-истражувачка дејност

Наставниците и соработниците на Факултетот учествуваат на конгреси и симпозиуми, но во поголем обем на оние кои се организираат во земјата, а помалку во странство и тоа пред се на бившите југословенски простори и Бугарија, и објавуваат стручни и научни трудови. На подалечни дестинации сепак, многу поретко се патува. Причина за тоа, може да биде и слабата поддршка од Министерството за наука, кое и покрај тоа што одвојува средства за таа намена, многу често истите доцнат или изостануваат. Ова би требало да се корегира во иднина, особено земајќи го предвид и Законот за високо образование, со кој е предвидено да напредувањето во звања е условено и од учеството на

когреси, односно од објавување на трудови во списанија со импакт фактор (за што исто така се потребни финансиски средства).

Наставниците и соработниците на Факултетот учествуваат во научно-истражувачки проекти, на национално, но иако поретко и на меѓународно ниво. Истите главно ги финансира Министерството за образование и наука. Впечаток е дека сепак бројот на реализираните проекти е релативно мал.

Факултетот до сега не успеа да добие некој од европските програми Tempus и Phare, иако покажува доволно интерес за учество во нив. Токму тоа што Факултетот нема реализирано апликативни проекти, но и тоа што мораше да плати 13 милиони денари од сопствени средства за туѓ долг (објаснувањето е подолу), е една од причините за досегашната слаба и недоволна научно-истражувачка опрема. Но сега постојат можности и оваа состојба да се промени, па е во план набавка на нова и современа опрема за научно-истражувачка работа (се разбира во границите на можностите).

Од особено голема важност е што новиот Деканат аплицираше со три проекти, каде носител е Факултетот за физичка култура, и тоа:

1. Континуирано усовршување или перманентна едукација на наставниците по физичко образование во Р. Македонија (проектот е доставен до Агенција за спорт и млади)
2. Анализа на искористеноста на часот по физичко и здравствено образование во Р. Македонија (проектот е доставен до Министерство за образование)
3. Самовреднување и вреднување на наставата по физичко и здравствено образование во средните училишта во градот Скопје (проектот е доставен до градоначалникот на Скопје)

Се очекува позитивен исход, односно продлабочување на соработката со трите институции и добивање на средства за да може да се реализираат барем некои од проектите.

Освен тоа, во иднина Факултетот планира и да организира Конгрес или Симпозиум.

7. ФИНАНСИИ

Факултетот обезбедува средства од државата (буџетски), но се финансира и од сопствени средства. На висината на средствата битно влијаеше намалувањето на државната квота од 400 на 200 евра, а тоа пак влијаеше на цената за самофинансирањето. На тој начин Факултетот последниве две години има помал прилив на средства по таа основа. Освен тоа, Факултетот е принуден од сопствени средства да го плаќа и

секретарот (правник), без кого институцијата не би можела да работи, но и технички персонал, за кои државата исто така, не одвојува средства.

Оваа година е донесен и новиот Правилник за плати, во кој детално се регулирани сите обврски на вработените, но и наградувањето според извршената работна задача.

Мора да се истакне дека Факултетот долго време (изминатите 8 години) е во тешка финансиска состојба, пред се заради долгот во врска со користење на простор за настава на Центарот за физичко образование. Имено, наместо сите останати факултети на УКИМ да ја плаќаат наставата за физичко воспитание и спорт за своите студенти и за изнајмување на објектите каде се врши истата, поради неправедни судски одлуки Факултетот беше принуден тоа сам да го плати. Притоа мораме да истакнеме дека за таа цел се одвоени околу 11 милиони денари од сопствени средства и околу 2 милиони денари буџетски средства, кои беа добиени за материјални трошоци на Факултетот, а кои беа присилно одземени заради извршни судски решенија. Истите, подоцна бевме принудени да ги надоместиме и вратиме од сопствени средства. Заради тоа и неколку години (за среќа не во континуитет), сметката на Факултетот беше блокирана. Се надеваме дека во иднина, Ректорот ќе може оваа грешка да ја исправи и да овозможи прво, спроведување на Законот за високо образование, со кој на сите факултети е предвиден предметот физичко воспитание и спорт, а потоа и да се погрижи секој факултет одделно, таа настава и да ја плати.

Се разбира дека во иднина Факултетот мора да се потруди и да се обиде да најде нови начини на финансирање (можеби преку нови студиски програми) и да се овозможат нови начини на финансиска или помош во опрема од други институции и факултети од странство.

8. ЗАКЛУЧОЦИ

1. На Факултетот веќе се изработени програми и треба во најблиска иднина да побара акредитација и за додипломски студии за физичко образование во:
  - предучилишна настава
  - одделенска настава
  - спортско новинарство
  - спортско право
  - спорт и туризам
  - насока кинезитерапија
  - насока рекреација
  - здравје
  - други

2. Освен тоа, треба да се размисли и да се понудат повеќе насоки и на постдипломските, но и на докторските студии. Притоа секој наставник да се потруди да посочи современа и што е можно понова литература. Секако би требало да се спроведуваат колку е можно повеќе истражувања и тие да се презентираат на предавањата или да презентираат други истражувања од слична област.
3. Да се донесе одлука предметот физичко образование и спорт да се спроведува како задолжителен предмет на сите факултети.
4. Да се понудат изборни предмети од Факултетот на целиот Универзитет (во рамките на 10% од вкупниот фронт на часови).
5. Би требало да се коригира рестриktivната политика за вработување на млади кадри на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", и во наредниот период да се овозможи вработување на соработници на сите предмети. Во меѓувреме би можеле соработниците да "помагаат" и околу други сродни предмети, што е пракса на повеќе факултети.
6. Академскиот кадар ги задоволува потребите во однос на нивната компетентност за вршење на наставно-образовната и научно-истражувачката дејност. Дел од наставниците и соработниците објавуваат трудови во периодични публикации. Само мал дел објавуваат во списанија со импакт фактор. Изборот на наставниците и соработниците во наставно-научни звања е во согласност со универзитетските критериуми.
7. Покриеноста на предметите со наставници, во најголем број случаи, задоволува.
8. Реализацијата на предавањата, менторската и теренската настава во сите студиски програми задоволува.
9. Факултетот соработува со повеќе факултети на Универзитетот и има наставници кои предаваат од други факултети. Но многу малку професори од нашата институција се поканети на останатите факултети. Сметаме дека во иднина тоа треба да се промени.
10. Меѓународната соработка со исти или сродни факултети во странство во моментот постои, но е на ниско ниво. Сметаме дека во иднина истата би требало да се интензивира.
11. Во однос на оспособувањето на студентите сметаме дека усмената комуникација е на високо ниво, но за жал не се применува доволно стручната и научната литература, особено странската. Наставата треба да биде интерактивна и тој принцип треба да се применува повеќе. Компјутерската техника и другите современи технологии се применуваат во извесен степен, но би можело да биде и поизразено.
12. Изборот на дипломска работа, нејзиниот квалитет и застапеноста по предмети и изборот на комисијата, не задоволува секогаш. Затоа, сметаме дека тоа треба да се коригира и во иднина изборот на тема за дипломска работа, ментор и комисија за одбрана, да се верификува на Наставно-научен совет.
13. Во однос на успеите на нови студенти - треба да се превземат поинтензивни активности и маркетиншки постапки со кои ќе се истакнува вредноста на овие студии.

14. Факултетот треба да превземе и активности за дефинирање, егзистенција и законодавно прифаќање на номенклатурата на звањата и занимањата за кои Факултетот издава дипломи.
15. Факултетот да бара од државата да ги финансира работните места кои порано постоеле, а сега се укинати, како: секретар на Факултетот (дипломиран правник) и технички персонал.
16. Материјалните и просторните услови на Факултетот не задоволуваат. Факултетот ги користи сите објекти за теоретска и практична настава заедно со Спортската гимназија (средно училиште) и заради тоа мора да работи во смени, што е неприфатливо за факултетска установа. Бројот на амфитеатри, сали и лаборатории, исто така не е доволен или изостанува. Огромен проблем за Факултетот е салата која ја донираше Агенцијата за млади и спорт, бидејќи е изградена без парно греење. Заради тоа Факултетот не може да ја користи во зимските месеци за настава, а не може ниту да ја издава. Освен тоа, истата не е приклучена на канализација, па и тоа во иднина ќе биде проблем. Така се соочуваме со високи сметки за нејзино одржување, од една страна, а од друга страна заради нејзиното непотополно опремување не можеме да ја издаваме, за да покриеме дел од нејзините трошоци на тој начин. За ова веќе е поднесено барање до Агенција за млади и спорт, која се надеваме дека во најблиска иднина ќе успее да го реши овој проблем.
17. Со оглед на тоа што при изградбата на новата сала, беа уништени неколку надворешни објекти (игралиште за кошарка, ракомет, фудбал и атлетска патека), поднесено е барање до Агенцијата за млади и спорт за повторна изградба на надворешни мултифункционални објекти.
18. Во однос на опремата за наставата - сите наставници имаат свои компјутери и принтери. Има 4 вкупно ЛЦД апарати и неколку скенери. можеби во иднина треба да се размисли и за друга опрема, која на вработените на Факултетот би им овозможила подобра можност за истражувачки проекти. Има интернет во сите кабинети.
19. Да се направат напори и да се обезбедат средства за да се обнови постоечката, но и да се набави нова современа опрема, која ќе може да се користи во научно-истражувачката работа.
20. Библиотеката не поврзана со интернет библиотеките во светот и нема можност да се нарачуваат книги и списанија. Во иднина ова треба да се промени.
21. Започната е електронска евиденција на студентите, електронска евиденција за испитите, но само во прва година. Истиот систем треба да се имплементира и во останатите години, за што треба не само осовременување на Службата за студентски прашања, туку и време.
22. Од сите активности кои ги превземаат вработените на Факултетот на работното место, треба да се одвојува процент за Факултетот, како одбрана на димпломски и магистерски работи и докторати.

23. Финансиските средства кои доаѓаат на Факултетот по различни основи, да се строго наменски и да остануваат во областа од кој дошле. Имено, ако парите дошле од одбрана на дипломски работи, средствата кои ќе се соберат по таа основа да се користат за наставата. Средствата од одбрана на магистерски работи и докторати да се користат за втор и трет степен студии (односно обезбедување опрема која е потребна за истражувачка работа).
24. Факултетот да конкурира сам, но и со останатите сродни факултети, за повеќе и различни проекти, за да може и на тој начин да се обезбедат средства за купување на опрема на Факултетот и стекнување на искуство во однос на истражувачката работа.
25. Да се постави цел Факултетот да организира конгрес и да се направи се што треба за да таа цел се реализира, што е можно побргу.
26. За своите вработени Факултетот да обезбедува средства за едномесечен стручен престој во други сродни институции во странство, заради размена на искуства, стекнување на нови сознанија во различни области и усовршување.
27. Да се бараат дополнителни часови по физичко и здравствено образование (секојдневно) кои ќе бидат противтежа на целодневното седење на учениците во училиште.
28. Центарот за физичко образование треба да влезе во состав на Универзитетскиот спортски центар или нивните вработени да се прераспределат на факултетите каде што предаваат.
29. Поднесен е идеен проект и барање за реконструкција на административната зграда до Министерството за образование (Сектор за инвестиции). Во блиска иднина се очекува ова барање да се реализира или во смисол на реконструкција на постоечкиот објект или во смисол на изградба на сосема на нова зграда.

КОМИСИЈА ЗА САМОЕВАЛУАЦИЈА:

проф. д-р Даниела Шукова Стојмановска - претседател с.р.

проф. д-р Ленче Алексовска Величковска - член с.р.

проф. Роберт Христовски д-р - член с.р.

проф. д-р Војо Настевски - член с.р.

проф. д-р Орце Митевски - член с.р.

студент Румен Амповски - член с.р.

студент Филип Масевски - член с.р.

**SS. CYRIL AND METHODIUS
UNIVERSITY IN SKOPJE**

FACULTY OF PHYSICAL EDUCATION

**SELF-EVALUATION REPORT OF THE FACULTY OF
PHYSICAL EDUCATION FOR THE 2007-2012 PERIOD**

Skopje, 2012

CONTENTS

1. INTRODUCTION.....	36
2. FACULTY MISSION.....	36
3. TEACHING AND RESEARCH STAFF, ASSOCIATES, AND ADMINISTRATIVE STAFF.....	37
3.1 Teaching and research staff and associates.....	37
3.2 About the Physical Education Centre.....	38
3.3. Administrative staff.....	40
4. TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITY.....	40
4.1. Undergraduate studies.....	40
4.1.1. Characteristics of the study programmes.....	40
4.1.2. Structure of the study programmes.....	43
4.1.2.1. Study programme for P.E. subject tuition or I cycle of academic studies in Physical and Health Education.....	43
4.1.2.2. Study programme for Sports or I cycle of professional studies for Sports Coaches.....	44
4.1.2.3. Study programme for 2-year sports education.....	45
4.2. Postgraduate studies.....	46
4.3. Doctoral studies.....	46
5. SPATIAL, MATERIAL AND TECHNICAL RESOURCES.....	47
5.1. Library.....	48
5.2. Physical Education Centre.....	49
5.3. Logistics.....	49
6. STUDENTS.....	49
6.1. Undergraduate studies.....	49
6.1.1. Student poll.....	50
6.1.1.1. Being informed.....	50
6.1.1.2. Tuition attendance and activities during the semester.....	51
6.1.1.3. Student opinion regarding subjects covered by the second-year study programmes.....	51
6.1.1.4. Time spent on studying.....	51
6.1.1.5. Literature.....	52
6.1.1.6. Students' opinion about professors.....	54
6.1.1.7. Opinion about the teaching assistants.....	55
6.1.1.8. Colloquia/tests.....	57
6.1.1.9. Final examination.....	57
6.1.1.10. Students' mobility.....	59
6.2. Postgraduate studies (Master's and specialised studies).....	60
6.3. Doctoral studies.....	60
6.4. External collaboration.....	60
6.5. Research work.....	61
7. FINANCES.....	62
8. CONCLUSIONS.....	63

1. INTRODUCTION

This report contains internal self-evaluation, i.e. assessment of the work of the Faculty of Physical Education, the professional teaching and research staff and, as well as its study programmes after 2007, upon adopting the last Self-Evaluation Report.

The self-evaluation was conducted by the Committee on 14.04.2011, which was formed upon the Decision No. 0201-289/16 by the Professors' Board. The Committee consisted of: prof. Daniela Šukova Stojmanovska, PhD – Chairperson, prof. Robert Hristovski, PhD – member, prof. Vojo Nasteovski, PhD – member, prof. Orce Mitevski, PhD – member, Rumen Ampovski – student member, and Filip Masevski – student member.

The perspectives of the professors, associates, and the professional staff, as well as other employees at the Faculty were taken into consideration for the needs and purposes of the self-evaluation. Moreover, students took a poll in order to express their opinion regarding the realisation of tuition, the type of tuition material and the way it is presented, the professor/associate–student relationship, the manner of exam/colloquium realisation, and the grade formation.

The Committee met several times with the purpose of composing a Report that was to reflect the real situation.

2. FACULTY MISSION

The main mission of the Faculty is to create a healthy population of children and youths that will not go astray (drug addiction, smoking, alcoholism), but rather be directed towards physical activities and sports. In order to accomplish that, the Faculty has to educate staff that will be qualified and that will serve as an example of health and better quality life as a result of physical activities and sports, and also fewer diseases – not only those associated with inactivity (fatness, deformities and disorders of the spinal column and the feet), but also reducing the symptoms of other chronic diseases (diabetes, hypertension, rheumatic diseases, osteoporosis, etc.). For the realisation of this mission, the Faculty has to conduct the tuition for the existing undergraduate (I level) studies within the two divisions of orientation – Physical and Health Education, and the professional studies for Sports Coaches in various sports disciplines, postgraduate, and doctoral studies in Kinesiology.

The second mission of the Faculty is to strive for opening new divisions at the Faculty, such as: Kinesiotherapy, Recreation, Sports Management, Sports Law, Sports Journalism, Physical and Health Education for Preschool and I-IV Grade Tuition, Health, etc., all in order to make a more detailed orientation towards educating staff that will be qualified to work within each scope. This will allow professionals who come out of the Faculty to start working with children at their earliest age, mostly because they can contribute to the correct development of children from their earliest age to the oldest population. In

addition, upon adopting those healthy habits, it is almost certain that children will exhibit them until the rest of their lives.

The third mission of the Faculty is to start enforcing the Law on Sports, which provides for work of cadres created only by the Faculty and who have the credentials to work within this domain. Our country has 2000 sports clubs with uneducated and unqualified employees who can do more harm than good for the children, youth, and adult sports categories, but also in recreation.

The fourth mission is to establish mutual collaboration with other allied faculties in the neighbourhood and in Europe, by participation in joint projects and student exchange, as well as teaching and research staff exchange. Not only would this allow comparable syllabi, but it would also train the teaching staff regarding the methods and manners of realisation of tuition and exams. Furthermore, this would allow joint participation in research projects as a reference point for comparison of results and determining the future directions.

3. TEACHING AND RESEARCH STAFF, ASSOCIATES, AND ADMINISTRATIVE STAFF

3.1 Teaching and research staff and associates

The Faculty of Physical Education in Skopje has 29 employees, 23 of which are professors and 6 of them are associates. 17 of them are full professors, 6 are associate professors, 1 is a teaching assistant with a doctoral degree, 5 are regular assistants, and 1 is a junior assistant. Moreover, the Faculty has additional teaching staff composed of 4 teachers from other faculties. There are only 4 female professors and 2 female teaching assistants.

As for age frame of the teaching staff at the Faculty of Physical Education, there is one professor who retired at the beginning of this academic year, and the second one retired in January. Their teaching subjects are taken over by associates, who can take over the responsibilities as well. However, there are no teaching assistants for every subject, which is a bad indication of the number of associates per professor. The number of associates per professor should be one, which would mean that each professor should have one associate. The University indicator ranges from 1.5 to 4 (the Faculty of Medicine is an exception, with an indicator of 0.5). The indicator at the Faculty of Physical Education is approximately 4, meaning that the condition at our faculty is identical with several faculties within the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. Our teaching assistants are engaged only in one subject and they do not get involved in tuition (practical or theoretical) in other subjects. For this reason, there is a work overload of the professor not having associates, because they are left on their own resourcefulness regarding the theoretical and practical lectures, the overall keeping records of student

attendance in lectures, their activities during the lectures, the activities in relation to choosing a topic for seminar paper and its elaboration, and keeping records in relation to taking exams and colloquia. If we take into account the fact that some of the professors teach two subjects, it can easily be concluded that they are overloaded with work. According to the Rulebook on the Table of Norms and Standards for Conducting Higher Education Profession, professors should teach 8 lectures per week, whereas associates should teach 14 lectures per week, and this criterion is implemented by the Faculty of Physical Education.

Furthermore, the professors and associates are not only involved in tuition – they are also involved in research work (participation in congresses, symposia, projects). Thus, we have to emphasise that this restrictive policy of not employing young staff within the University should be corrected and that the projected period should allow employment of associates for each subject. Meanwhile, the existing associates could provide some “help” with the allied subjects, which is a common practice at many faculties.

With the Decision No. 0201-380/6 on 12.05.2011 by the Professors’ Board, it was decided that the associates whose subject is in the graduate domain could take part in the committees for graduate affairs. This allows for their more intensive involvement in research work and in the professional aspects of each subject.

Also, the implementation of ECTS at the Faculty asks for additional engagement of the teaching and associate staff. The slow-paced innovation and the aging of the teaching staff can pose a problem for the quality implementation of ECTS in future, as well as for the postgraduate and doctoral studies, and the research work.

3.2 About the Physical Education Centre

Since 1992, the Faculty includes the Physical Education Centre with 1 professor with an associate’s degree, 10 senior lecturers, and 1 lecturer. The Centre realises Physical Education and Sports Activities tuition for students at all the faculties within the Ss. Cyril and Methodius University, except for the students at the Faculty of Physical Education. Despite the fact that this kind of tuition is to be realised each academic year during the overall academic education, practice has shown that it is only realised in the first year of studies. The problem lies in the fact that tuition is held in rented sports facilities, which entails money payment. Unfortunately, the faculties do not make the payment for the tuition, so, in our opinion, the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, or, more precisely, the Rector’s Office should make more efforts to make the faculties pay for the tuition held for their students.

Furthermore, in the past several years, some of the faculties did not conduct this type of tuition at all and students at their home faculties were granted signatures for attending tuition by their professors instead of by professors from the Physical Education Centre.

Most likely, the underlying reason for this situation is that, as mentioned before, each faculty is obliged to pay for the tuition. Thus, in an attempt to avoid that, they charged their students a smaller amount of money (amount intended for their own faculties) and gave students the needed signatures.

We hope that in future the University will take measures in order to alleviate this situation and that it will make sure each faculty pays for the tuition in Physical Education and Sports, because for the past several years, there were times when the Faculty of Physical Education (since the Physical Education Centre is not a legal entity) simultaneously was a service provider (Physical Education and Sports tuition) and a financier for the students of the entire University whose syllabus provided for this type of tuition. Hence, for the past eight years, the Faculty of Physical Education has been facing enormous financial difficulties, so, one more time, we must emphasise that the University with its members, via the competent authorities, has to come to a solution for covering the financial liabilities in order to have a successful realisation of the tuition in Physical Education and Sports.

These financial difficulties of the Faculty of Physical Education caused by the Centre resulted in an initiative for disunion with the Physical Education Centre, upon the decision No. 1201-1220 on 03.12.2008 by the Professors' Board at the Faculty of Physical Education. Unfortunately, this disunion never took place. The Law on Higher Education (The Official Gazette No. 35/08) did not provide for existence of the Centre, but a University Sports Centre. In 2010, the Physical Education Centre was included in the Rulebook of the Faculty, which pointed out their rights and obligations, but only until a permanent solution was found. Namely, not being able to provide facilities and materials for including the Centre within the Faculty, the Rulebook provides for the Ministry of Education to cover them. Thereto, in order to find a definite solution, the other body that has to help is the Rector's Office at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. There are two possibilities: 1) transformation of the Physical Education Centre into a University Sports Centre, and 2) each faculty to take one professor from the Centre, who will realise tuition in Physical Education and Sports at that faculty. Both options are good if one takes into account that the state already pays for those work positions, so the only real change would be the redeployment of the teaching staff.

For the time being, the professors from the Centre do not have the needed facilities at their disposal, so they conduct tuition at the Faculty of Mechanical Engineering in Skopje.

3.3. Administrative staff

The administrative staff at the Faculty of Physical Education is consisted of professional and administrative technical staff. Four of them have completed higher education, 1 has completed post-secondary education, 9 of them have completed high school, and 2 of them have completed primary school. Eleven of them hold work positions financed by the state, whereas five of them are paid from our own finances.

Regarding this issue, we must point out that, technically, there have not been new work positions at the Faculty in the previous few years. This is a real problem, since some of the positions are paid for with our own assets. For example, the Faculty and the Centre had a legal secretary (altogether two) paid by the state, without whom the Faculty could not work. In addition, their competencies and obligations, as well as the manner of their election are regulated by law. Despite the fact that one of the abovementioned secretaries is retired and the other one is deceased, no financial assets are provided for the legal secretary (currently only one), so this position is paid for with our own finances. We sincerely hope that the state authorities will resolve this problem and that, in future, they will provide assets for this work position.

Moreover, there is also a problem with the technical personnel, because two genitors have retired in the past couple of years, and their vacancies are not financed by the state; hence they are paid with our own assets, too. The need for these work positions is highly emphasised, mostly because of the specificity of the tuition in Physical Education at the Faculty, which is conducted in classrooms and sports halls.

4. TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITY

4.1. Undergraduate studies

4.1.1. Characteristics of the study programmes

The Faculty of Physical Education has two undergraduate study programmes, which are, to a certain measure, compatible with the allied faculties in our neighbourhood (Serbia, Croatia, Slovenia, Monte Negro, and Bulgaria). The first division of professional orientation is Physical Education, i.e. I cycle of studies, whereas the second division is Sports, i.e. professional studies for Sports Coaches. The first educates future P.E. teachers, and the latter educates sports coaches for a certain sports discipline.

I cycle of academic studies in Physical and Health Education has been accredited since the foundation of the Faculty in 1977. The division was reformed in 1988, 2000, and 2010, being realised pursuant to the Decision on Accreditation of Amendments of I Cycle of Academic Studies in Physical and Health Education at the Faculty of Physical Education at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, No. 12-116/4 on 22.10.2010,

and the Decision on Initialisation No. 13-1570/1 on 08.03.2011 of I Cycle of Academic Studies in Physical and Health Education at the Faculty of Physical Education at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. Since 2009/2010, these studies have been conducted with a new study programme and a new subject programme (one-semester programme) according to the European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). The last modification of this study programme according to the requirements set by the University is in progress, and is in relation to the possibility each student to attend tuition in subjects from other faculties (up to 10 per cent of the total number of classes). Regarding the last modification, there is a Decision by the Professors' Board at the Faculty of Physical Education No. 0201-73/11 on 01.02.2012 on adoption of the project proposal for amendments of the 4-year university studies in P.E. at the Faculty of Physical Education. It has been agreed upon by the Rector's Head Office and the Senate of the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje and it will be delivered to the Accreditation Board. Accreditation is expected, mostly because the amendments in comparison with the previous one (the accredited study programme) are minimal and are in relation to the readjustments required by the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. As it was mentioned earlier, this division educates P.E. teachers. Tuition is realised in 8 semesters.

Since 2001/2002 the Faculty of Physical Education works with the second division of orientation – Sports, i.e. I cycle of studies for sports coaches. There is a Decision on Accreditation of I Cycle of Professional Studies for Sports Coaches at the Faculty of Physical Education at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, No. 12-75/3 on 20.12.2011. The Decision on Initialisation of I Cycle of Professional Studies for Sports Coaches at the Faculty of Physical Education at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje is with No. 13-848/1 from 01.02.2012. The last modification of this study programme according to the requirements set by the University is in progress, and is in relation to the possibility each student to attend tuition in subjects from other faculties (up to 10 per cent of the total number of classes). Regarding this last modification, there is a Decision by the Professors' Board at the Faculty of Physical Education No. 0201-73/12 on 01.02.2012 on adopting the project proposal for amendments of the 3-year professional studies for Sports Coaches at the Faculty of Physical Education. It has been agreed upon by the Rector's Head Office and the Senate of the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje and it will be delivered to the Accreditation Board. Accreditation is expected, mostly because the amendments in comparison with the previous one (the accredited study programme) are minimal and are in relation to the readjustments required by the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. Thereto, we must highlight the unselfish efforts of the new Dean's Office to fulfil all the new criteria and to make the necessary corrections of the existing study programme, all in order to obtain the accreditation.

This division educates coaches for a certain sports discipline. In this respect, it is necessary to start enforcing the Law on Sports, under which all the coaches who work in the sports domain are required to have proper education. Tuition is realised in 6 semesters.

Besides the existing programmes, the Faculty also has undergraduate programmes for Physical Education in preschool and I-IV grade tuition. The Faculty intends to seek their accreditation in the foreseeable future.

In 1998, the Faculty started educating coaches of a certain sports discipline, but with post-secondary education (study programmes with 4 semesters). This programme existed until 2000, when the law abolished post-secondary institutions.

Since 1988, there also exists consent by the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje and the competent department for education regarding study programmes in Kinesiotherapy and Physical Education and Recreation; however, their realisation has not been started yet. Perhaps we should make a formal request to the Accreditation Board.

The Faculty applies the principle of interdisciplinary study programmes. Thus, there are four professors teaching at the Faculty of Physical Education, but who come from different home faculties: 2 of them are from the Faculty of Medicine, 1 is from the Faculty of Pedagogy, and 1 is from the Institute of Defence. Nonetheless, the general impression is that although there are many subjects at the other faculties that are allied to the subjects from our Faculty, our professors are not asked to teach there, so there is no reciprocity. Perhaps we are talking about ignorance; still, this situation should be changed in future. Furthermore, despite the fact that all the faculties reached consensus on inclusion of the Sports and Sports Activities subject, it is not the case at many faculties, because they do not implement this subject and students are given signatures for attendance by their home professors instead of the professors from our Faculty. This practice should also be put to an end because tuition must be conducted by professionals.

In addition, financing of the professors who teach at our Faculty but come from different faculties, falls on the back of the Faculty, which is calculated with a formula. Unfortunately, there is no reciprocity, again. Some faculties within the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje pay for the tuition in Sports and Sports Activities; however, the same formula and the same principle as when we are charged for services are not followed. Thus, we consider that the Faculty of Physical Education is in unequal position. We hope that in the foreseeable future this irregularity will be corrected and that the same principle will be applied for each faculty within the University.

The web page of the Faculty of Physical Education exists for many years, but it was not updated with new information. At the beginning of this academic year, the new Dean's

Office insisted on its proper reactivation. Now, it is completely redesigned and is updated on a daily basis with new information needed by students.

We must mention that this year the Rector's Office allocated funds for formation of University Sports Leagues in basketball, handball, football, and volleyball, in which every faculty will take part. This is a real sports promotion. The competitions will take place in the new sports hall of the Faculty of Physical Education. Regarding the fact that the overall organisation of these leagues will be taken over by our faculty, we hope that we will justify your trust.

4.1.2. Structure of the study programmes

This year (2012), the Faculty of Physical Education is working on composition of a Rulebook on Studying I Cycle of Studies and Study Guidebook, which are in the final stage and soon to be put into operation. These documents regulate the rights, liabilities, and opportunities of the students from both divisions of orientation at the Faculty of Physical Education.

4.1.2.1. Study programme for P.E. subject tuition or I cycle of academic studies in Physical and Health Education

Currently, there are two student generations studying I cycle of academic studies in Physical and Health Education at the Faculty of Physical Education. Those are students enrolled in 2004/2005 and are now third and fourth-year students, and the students enrolled in 2009/2010, who are first or second-year students in 2010/2011.

Table 1. I cycle of academic studies in Physical and Health Education

Generation enrolled in	Academic year	Mandatory subjects	Elective subjects	Optional subjects
2009/2010	1	7	3	/
	2	7	2	/
2004/2005	3	12	2	2
	4	12	2	2
Total of subjects		38	9	4

The table shows that, at the Faculty of Physical Education, this division covers 47 subjects during 4-year studies and 2 programmes – the old one with two-semester subjects and the new one with one-semester subjects. Considering the number of subjects according to the new study programme (first and second year), there are 14 mandatory (or 50%) and 5 elective (or 25%) subjects. The most recent updating of the syllabi was in 2009/2010, when all the subjects were changed into one-semester subjects, of course, in

accordance with ECTS. Special care was taken not to overload students with subject material (60 credits per semester). In addition, there are 9 elective subjects, all in order to meet students' different affinities. Although there are many electives, it is impossible to organise tuition for a few students in several groups (according to their affinities), because there are not enough premises. For almost every subject (with smaller exceptions) grading is done by colloquia, seminar papers, and other forms of tasks which are different for every subject, which alleviates taking examinations. The process of introduction of Diploma supplement is in progress.

What must be emphasised is that some subjects, mostly the optional ones, are taught by persons whose election is not in accordance with the acts for teaching staff election.

The number of theoretical and practical lectures for P.E. study programme is satisfactory. In addition, students are given the opportunity to exhibit special interests in a certain subject by elaborating seminar papers and by consultation.

However, there is a lack of materials for tuition modernisation with diagnostic methods and procedures – materials which are currently impossible to be provided by the Faculty of Physical Education.

This study programme is realised by 23 professors and 6 teaching assistants.

4.1.2.2. Study programme for Sports or I cycle of professional studies for Sports Coaches

There are currently two student generations at this division at the Faculty. The first one enrolled in 2004/2005 (now third or fourth year students), whereas the second one enrolled in 2009/2010 (in 2010/2011 academic year - first or second year students). According to the new programme (with one-semester subjects), this division covers 21 subjects, out of which 18 are mandatory and 2 are electives. The old study programme (with two-semester subjects) covers 48 mandatory, 8 elective, and 8 optional subjects. The most recent updating of the syllabi was in 2009/2010, when all the subjects were changed into one-semester subjects, of course, in accordance with ECTS. Special care was taken not to overload students with subject material (60 credits per semester). In addition, there are 9 elective subjects, all in order to meet different affinities of the students. Although there are many electives, it is impossible to organise tuition for fewer students in several groups (according to their affinities), because there are not enough premises. For almost every subject (with smaller exceptions) grading is done by colloquia, seminar papers, and other forms of tasks which are different for every subject, which alleviates taking examinations. The process of introduction of Diploma supplement is in progress.

The most important thing is that most of the teaching staff at this division is actively engaged in sports, working as sports club coaches, or as selectors of national teams for various sports in the Republic of Macedonia, which only adds to the importance of this division.

What must be emphasised is that some subjects, mostly the optional ones, are taught by persons whose election is not in accordance with the acts for teaching staff election.

Table 2. I cycle of professional studies for Sports Coaches

Generation enrolled in	Academic year	Mandatory subjects	Elective subjects	Optional subjects
2009/2010	1	9	2	/
	2	9	/	/
2004/2005	3	12	2	2
	4	12	2	2
Total of subjects		42	6	4

The number of theoretical and practical lectures for P.E. study programme is satisfactory. In addition, students are given the opportunity to exhibit special interests in a certain subject by elaborating seminar papers and by consultation. In addition, very often students from this division realise the practical tuition with direct participation in organisation of training processes in sports clubs. They also participate in analyses of training sessions and competitions, which presents precious experience from their studies.

However, there is a lack of materials for tuition modernisation with diagnostic methods and procedures – materials which are currently impossible to be provided by the Faculty of Physical Education.

There are 22 professors and 6 teaching assistants at this division; since there are many sports in which other professors are involved, we can say that almost all of the teaching staff teach at this division.

4.1.2.3. Study programme for 2-year sports education

This study programme was initialised in 1998 and dealt with educating prospect professionals – coaches in certain sports discipline (or post-secondary sports coaches). This division comprised almost the same subjects as the sports division, only with smaller volume and contents. Students were involved in analyses and organisation of sports competitions at lower ranks.

4.2. Postgraduate studies

Since 1991/1992, the Faculty of Physical Education has incessantly conducted postgraduate studies (Master's and specialised studies). The specialised studies are realised as study programmes for certain sports disciplines or certain subjects in which students express their special interest, and are conducted according to a mentor's system. The Master's studies are organised on the basis of Consent by the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje and the Ministry of Education and Science. In 2000, new subject programmes were created for both types of studies. There was Consent by the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, but not by the Ministry of Education and Science. The last modification of the syllabi for the Master's studies was made in 2010/2011 and was in accordance with ECTS and continual studying. There is a Decision on Accreditation of the Study Programme for II Cycle of University Studies (Master's Studies in Kinesiology) at the Faculty of Physical Education at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje No. 12-98/8 on 11.11.2011. The Decision on Initialisation of the Study Programme for II Cycle of University Studies (Master's Studies in Kinesiology) at the Faculty of Physical Education at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje No. 13-847/1 was brought on 01.02.2011.

The last generation of postgraduate students is from the academic year 2008/2009, when 11 candidates enrolled in these studies.

Our Faculty is currently collaborating with the Faculty of Economics at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje regarding establishment of a new division of orientation for II cycle of studies – Sports Management, with professors from both faculties (the Faculty of Physical Education and the Faculty of Economics). This process is in the final stage and is expected to be ready for submission to the Accreditation Board in order to obtain accreditation and initialisation decision.

At the moment, the Faculty of Physical Education is under negotiation with the Faculty of Medicine in Skopje in relation to organising a new joint study programme for II cycle of academic studies in Kinesiotherapy.

We hope that in the foreseeable future, the Faculty will offer more divisions of professional orientation at postgraduate studies, such as: Recreation, Sports Law, Sports Journalism, Health, etc.

4.3. Doctoral studies

Within 2010/2011, the Faculty created a new study programme for doctoral studies in accordance with ECTS. This III cycle of studies (doctoral studies) has been decided upon by the University Senate. It was the Decision on Adoption of a Project for Introduction of

a Study Programme for III Cycle of Doctoral Studies in Kinesiology No. 02-533/2, brought on 08.07.2010.

Regarding the above-mentioned, a formal request has been made and sent to the Accreditation Board and we are waiting for consent.

5. SPATIAL, MATERIAL AND TECHNICAL RESOURCES

The premises or the space conditions at the Faculty of Physical Education in Skopje partially meet the needs, primarily because they are shared with the Metodi Mitevski – Brico Sports Gymnasium. For that reason, the Faculty tuition is held in two shifts. The condition is additionally complicated because there are not any time slots for students to be able to exercise and master practical lectures. It would be much easier if the Faculty had only one shift of work. The total area of lecture rooms, sports halls, teaching staff offices, as well as the Physical Education Centre is 5362 m². The allocated area per student does not meet the criteria in respect to quality of material and technical conditions.

The new Dean's Office has been trying to find solution to this problem by sending a draft and a petition for reconstruction of the administrative building to the Ministry of Education and Science (Sector of Investments). We expect to have a fast realisation of our petition by reconstructing the existing facility or by building a completely new facility.

For the purposes of conducting tuition, the Faculty uses two lecture halls from other institutions (but only for tuition at the Faculty of Medicine) and a swimming pool. Taking into account that the Faculty of Physical Education has to pay for their use, it only aggravates the current financial situation.

The Youth and Sports Agency and the Ministry of Education and Science have built a new sports hall for the Faculty. Unfortunately, it cannot be used throughout the entire year because it does not have any heating, so it is impossible to hold lectures under those conditions, especially in winter. Regarding the difficult financial situation due to the debt, the Faculty has not been able to provide those heating conditions from its own assets. On this account, the Faculty of Physical Education has made a request to the Youth and Sports Agency, hoping that it will provide us with the needed financial assets in the nearest future and the Faculty of Physical Education will be able to hold lectures and organise a University Sports League.

Prior to construction of the sports hall, the Faculty had an outdoor playground for basketball, volleyball, handball, and football, as well as a running track, which were destroyed during the construction. On this account, the Faculty of Physical Education has

made a request to the Youth and Sports Agency for reconstruction of the outdoor multifunctional facilities, thus creating better study conditions.

Moreover, the Faculty is not in possession of a proper lecture hall. Tuition is held in classrooms, or when the number of students is higher, in an adapted gym often too small for all the students. For this reason, when all the students attend theoretical lectures, it is hard to have proper learning conditions.

The material and technical conditions at the Faculty are also unsatisfactory, only partially meeting the needs for teaching and research work. Namely, each professor at the Faculty has their own computer, or lap-top used in tuition. All the computers are connected to the Internet as well as in a work network. Moreover, the Faculty has 4 LCD projectors and several scanners, also used in tuition. However, it is our obligation to point out that the Faculty does not have any modern apparatuses and software used worldwide for better diagnostics of athlete's condition, or for monitoring their physical status. Thus, we are making efforts to update the existing equipment and to procure new one.

Because of the new criteria under the Law on Higher Education, the state authorities should provide more assets for the purpose of research work, thus allowing more professors and associates to take part in projects, congresses, and symposia which are held abroad. We must also emphasise the importance of staff exchange (professors and associates) with allied foreign faculties.

Taking into consideration the fact that the campus of the Faculty of Physical Education is located in the city centre, common practice was the parking lot to be overcrowded with vehicles belonging to people who live in proximity to the Faculty, as well as with employees from surrounding institutions. This led to minor or major damages to the parked vehicles. Nevertheless, this year the Faculty managed to put an end to this practice by providing an electronic gate, so external people cannot park their vehicles at the parking lot.

5.1. Library

There are over 4000 books in the library. Unfortunately, this number seems to be small, and the choice comes down to books in Macedonian and Serbian language; there are only a few books by foreign authors and a few books from the modern literature. The library is not included in an electronic system of book exchange on a national or international level, so we cannot order any books. Employees are not informed about procurement of new books. The library does not have any computer programmes for finding library data, nor does it have programmes for transfer of bibliographic information. The number of foreign learned periodicals is also insignificant. There is no copy machine in the library. A great number of professors have published learning materials (books, lecture notes,

practice supplements) for their students to be able to learn, so they can be found in the library.

The Faculty should also have a bookshop in future, so that students could buy a certain book there and not directly from the professor.

5.2. Physical Education Centre

The Physical Education Centre (which is not a legal entity) also holds tuition in rented facilities, for which the Faculty of Physical Education, being a legal entity, is obliged to pay. For the time being, the Centre holds tuition in the hall of the Faculty of Mechanical Engineering.

The Ss. Cyril and Methodius University in Skopje intends to transform the Physical Education Centre into University Sports Centre. To be able to do that, the University has started constructing a university hall for the future University Sports Centre, where all its activities shall take place. Premises for employees from the Centre are projected to be situated in this site, too.

5.3. Logistics

The Student Services Office is not well organised, primarily because it has not been modernised. Namely, there are 2 computers in the office, but up to now there have not been any programmes for keeping records in data base for each study programme and for each academic year. However, this situation is currently being changed, above all because of the effectiveness of the Law on Higher Education under which all the faculties are to introduce electronic record keeping for the teaching and administrative staff, as well as for students. For these reasons, the iKnow System has started with a successful implementation regarding both divisions, so students, professors and teaching assistants are able to have a closer look into all the information in reference to tuition, examinations, and Faculty liabilities. This is an important step towards updating the services and now every student will have their own electronic records regarding every single examination for every single year. There are three employees in the student services, so the needs are met.

6. STUDENTS

6.1. Undergraduate studies

In the academic year of 2010/2011 at the P.E. Division, 258 students enrolled or, more precisely, 108 students enrolled in first year, 61 in second year, 38 in third year, and 51 in fourth year of studies. Out of them, 241 are full-time students and 17 are part-time students. In addition, 138 students are in the state quota, whereas 103 are self-financing.

Table 3. Academic studies in Physical and Health Education

Year	Full-time students		Part-time students	Total
	State quota	Self-financing		
1	51	45	12	108
2	36	23	2	61
3	24	13	1	38
4	27	22	2	51
Total	138	103	17	258

Table 4. Professional studies for Sports Coaches

Year	Full-time students		Part-time students	Total
	State quota	Self-financing		
1	/	/	25	25
2	28	4	4	36
3	23	8	8	39
4	17	11	6	34
Total	68	23	43	134

The final-year generation counts 21 state quota students, 45 self-financing students, and 12 part-time students.

At the moment, the Sports Coaches Division counts 134 students or, more precisely, 25 first-year students, 36 second-year students, 39 third-year students, and 34 fourth-year students. Out of them, 91 are full-time students, whereas 43 are part-time students. Moreover, 68 students are enrolled in the state quota, and 66 are enrolled by self-financing. The final-year generation counts 34 students, 17 of them are self-financing and 9 are part-time students.

6.1.1. Student poll

For the needs of the Self-evaluation Committee, amongst other things, an anonymous student poll has been carried out. It contained 44 questions and was conducted on 57 second-year students.

6.1.1.1. Being informed

The majority of the students who took the poll (86%) are well informed about the divisions at the Faculty of Physical Education. Only 7% of the students are not properly informed and another 7% of the students are partially acquainted with the possibilities of studying at this Faculty.

6.1.1.2. Tuition attendance and activities during the semester

The majority of students regularly attend theoretical lectures (86%) and 98% regularly attend practical lectures in each subject.

6.1.1.3. Student opinion regarding subjects covered by the second-year study programmes

Based on the results obtained from the poll, we can say that 56% of the students find the tuition interesting and 30% find it difficult. A great part of the students can keep up with the tuition, which probably means that they have the fundamental knowledge from high school serving as a basis for upgrading future knowledge. However, 30% of the students find it difficult to follow. It is most likely that the reason lies in the fact that there are some subjects covering various domains with their own specificities, or maybe it is because secondary schools have not provided students with the necessary knowledge. Perhaps in future, there should be other methods and means of presentation of the teaching material students find difficult.

Table 5. Student opinion regarding subjects covered by the second-year study programmes

Subjects are	Interesting	Difficult	Necessary	Boring	Unnecessary	Easy
Per cent of students	56%	30%	7%	5%	2%	/

Within possibilities of the financial framework of the Faculty, assets should be provided for additional procurement of apparatuses which would make the teaching material easier. Only 7% of the students think that that second-year subjects are boring or unnecessary.

6.1.1.4. Time spent on studying

Students from the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje spend an average of 2 to 5 hours per day on studying. At the Faculty of Physical Education, 51% of the students study from 1 to 3 hours, which is similar to the time calculated for all the University students. Despite the fact that 30% of the students at the Faculty of Physical Education find the subjects difficult (see Table 5), only 7% of the students study from 3 to 5 hours per day and 42% of them study for less than an hour a day, which means that the tuition at the Faculty is on a higher level and, on the other hand, a great deal of students are notable athletes, so the difficult material is easier for them.

Table 6. How much time do students spend on everyday studying?

Hours per day	Less than an hour	1-3 hours	3-5 hours	More than 5 hours
Per cent of students	42%	51%	7%	/

For more than one half of the University students, it takes an average of more than 5 days to prepare for a colloquium or test and for 1/3 it takes 3 days. At the Faculty of Physical Education, for 39% of the students it takes 3 -5 days and for 22% it takes 5-7 days. Only for 16% it takes less than 3 days, for 14% it takes more than 10 days to prepare for colloquium or examination.

Table 7. How many days does it take students to prepare for colloquium?

How many days	Less than 3 days	3-5 days	5-7 days	7-10 days	More than 10 days
Per cent of students	16%	39%	22%	9%	14%

For 37% of the students at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, it takes 15 days to get ready for a final examination, and the same figure (37%) goes for students who need 30 days for preparation. At the Faculty of Physical Education, 79% of the students need less than 15 days to prepare for the final examination and 21% of them need more than 15 days. It takes less than 5 days for 16% of the students.

Table 8. How many days does it take students to prepare for final examination?

How many days	Less than 5 days	5-10 days	10-15 days	More than 15 days
Per cent of students	16%	39%	24%	21%

6.1.1.5. Literature

When it comes to literature for the second-year subjects, the poll shows that 64% of the students use original books by their professors or by other authors, 54% use copies of books and textbooks, 30% use notes taken during lectures, and only 10% use electronic books. We must note that the total per cent is higher because a student can use different forms of literature for several subjects.

Table 9. What kind of literature do second-year students at the Faculty of Physical Education use?

Literature used	Original books	Copies	Notes taken during lectures	Electronic books
Per cent of students	60%	54%	30%	10%

Furthermore, 39% of the students consider that the literature is comprehensible, 44% consider that it is only partially comprehensible, and 17% consider that it is not comprehensible at all. Up to 61% consider that the literature is in accordance with lectures, 30% consider that it is partially in accordance with lectures, and 7% consider that it is not in accordance with lectures at all.

Speaking of literature, we must note that the overall University system of literature has a weakness, for which a solution should be found (on a University level) – solution that will coordinate the needs of both students and professors. So, what seems to be the problem?

Namely, on one hand, students require professors to publish more textbooks, which would be coordinated with lectures and they would be in Macedonian, so studying would be easier and faster. Although students acknowledge the advantages, some of them still do not want to buy the textbooks (on a University level, only 15% of the students do), some copy them (on a University level, up to 73% do that), or some of them borrow books because they consider that upon having taken the examination, they will not be in need of the textbooks anymore (which is not the case).

On the other hand, professors are not stimulated to write books and textbooks because there is no copyright protection. More precisely, although it is punishable by law to have original materials copied, no actions have been taken so far (despite the regulations regarding this issue).

As for book price, we must note that a small portion is too high (therefore must be corrected, upon a suggestion by the home faculty or the University). Still, most of the books have a more reasonable price, which again, many students find not being low enough. It is as if professors' hard work is not taken into account and the book is valued according to the paper needed for printing, not by the significance of the contents.

6.1.1.6. Students' opinion about professors

Table 10. Students' opinion about second-year professors at the Faculty of Physical Education

Professors (are)	Regular in lectures	Comprehensible in lectures	Well prepared for lectures	Stimulate interaction
Per cent of students who gave positive answers	72%	65%	79%	63%
Per cent of students who gave negative answers	5%	2%	2%	12%
Per cent of students whose answer was 'partially'	10%	28%	21%	26%

Table 10 (continues)

Professors (are)	Have fair treatment	Available for office hours	Respectful of students' opinion
Per cent of students who gave positive answers	68%	56%	53%
Per cent of students who gave negative answers	5%	12%	9%
Per cent of students whose answer was 'partially'	25%	32%	38%

According to the poll results from second-year students, 72% of the students consider that professors hold their lectures regularly, 79% think that professors are well prepared for their lectures, and 65% consider that professors are comprehensible in lectures. Most of the teaching staff exhibit fair treatment (68%) and encourage interaction (63%), but hardly half of them are available for office hours (56%). This condition is similar to the condition at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje.

We must note that, first and foremost, professors should fulfil their work obligations and to be regular regarding lectures. Besides, they should make more efforts to be more intelligible during lectures or, if possible, to use other means and methods of presentation of the more difficult material.

And last, but not least, teacher-student communication must be improved and the office hours should help students internalise the new material. It is most likely that most of the professors have conservative points of view, so it is harder for them to accept students' opinion (53%).

Table 11. Students' opinion about second-year tuition at the Faculty of Physical Education

Professors' lectures are	Interesting	Useful	Uninteresting	Boring
Per cent of students	31%	57%	5%	7%

Up to 88% of the students find the second-year lectures interesting or useful, whereas only 5% find them uninteresting and 7% find them boring.

6.1.1.7. Opinion about the teaching assistants

Teaching assistants at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje are more regular regarding holding tuition than professors, their practical lectures are more comprehensible for students than theoretical lectures, they have shown to have better communication with students, and they are more available for office hours. Unfortunately, the results obtained from the poll show that at the Faculty of Physical Education, the situation is reversed, which means that the professors are the ones that are more reliable when it comes to regular lectures, readiness, and comprehensiveness. In students' opinion, it is the professors who encourage interaction, exhibit fair treatment, and are respectful of students' opinion (53%) in comparison with the teaching assistants (49%) and are as much available for office hours (56%) as are the teaching assistants (60%).

In conclusion, we must say that the teaching assistants must try harder when it comes to tuition (regular lectures, readiness, and comprehensiveness), as well as with their relationship with students, or their communication with the younger colleagues (in terms of office hours and opinion exchange).

Table 12. Students' opinion about second-year assistants at the Faculty of Physical Education

Teaching assistants (are)	Regular in lectures	Comprehensible in lectures	Well prepared for lectures	Stimulate interaction
Per cent of students who gave positive answers	68%	60%	70%	56%
Per cent of students who gave negative answers	7%	20%	4%	14%
Per cent of students whose answer was 'partially'	25%	20%	26%	30%

Table 12 (continues)

Teaching assistants (are)	Have fair treatment	Available for office hours	Respectful of students' opinion
Per cent of students who gave positive answers	61%	60%	49%
Per cent of students who gave negative answers	14%	10%	12%
Per cent of students whose answer was 'partially'	25%	30%	39%

Table 13. Students' opinion about second-year practical tuition at the Faculty of Physical Education

Teaching assistants' practical lectures are	Interesting	Useful	Uninteresting	Boring
Per cent of students	42%	39%	5%	7%

6.1.1.8. Colloquia/tests

The results obtained by the anonymous poll show that more than half of the students (56%) are familiar in advance with how their colloquia and tests are graded. Up to 60% consider it to be objective, 61% of the students said the results from colloquia and tests are available for reference and review, and 60% think that colloquia questions are clear and explicit.

We must also emphasise that regarding those subjects with more unclear way of grading, professors should come up with a more transparent way of grading by explaining the students the scores given for certain activities. Moreover, all the professors should try to make their test questions clearer and unambiguous. Finally, the professors must give the tests to their students so that they could realise their mistakes and make sure that the grader's (professor's) mark is objective.

Table 14. Students' opinion about colloquia/tests

Regarding colloquia/tests	The way of grading is known in advance	The grading is objective	Results are available for reference and review	Questions are clear and unequivocal
Per cent of students who gave positive answers	56%	60%	61%	60%
Per cent of students who gave negative answers	24%	14%	10%	10%
Per cent of students whose answer was 'partially'	20%	26%	10%	30%

6.1.1.9. Final examination

When it comes to final examination, only half of the students are familiar with the grading in advance (50%), 37% find it objective, 60% find the final exam questions clear and unambiguous, and only 44% consider that exam results are available for further reference. However, students are not well informed with regard to scoring certain activities from a given subject (74%) and how the final grade is formed (68%).

Hereof, we can conclude that the professors must make some improvements in relation to the above-mentioned grading (manner, scoring, objectivity, and post-exam availability).

Table 15. Students' opinion about the final examination

Regarding colloquia/tests	The way of grading is known in advance	The grading is objective	Results are available for reference and review	Questions are clear and unequivocal
Per cent of students who gave positive answers	50%	37%	44%	60%
Per cent of students who gave negative answers	10%	10%	20%	10%
Per cent of students whose answer was 'partially'	40%	53%	26%	30%

Table 15 (continues)

Regarding colloquia/tests familiarity with	Scoring of certain activities	How the grade is formed	Which criteria are to be followed in order to pass the examination	Whether theoretical lectures are helpful in passing the examination
Per cent of students who gave positive answers	74%	68%	65%	72%
Per cent of students who gave negative answers	14%	30%	7%	5%
Per cent of students whose answer was 'partially'	12%	2%	28%	24%

Table 15 (continues)

Regarding colloquia/tests	Taking colloquia helps passing final examination	Are there any subject examination which can be passed only by passing colloquia, and not a final examination?	Is practical tuition more helpful when it comes to getting ready for the final examination?
Per cent of students who gave positive answers	91%	91%	79%
Per cent of students who gave negative answers	/	9%	7%
Per cent of students whose answer was ‘partially’	9%	/	14%

Up to 91% of students consider that passing colloquia is helpful in passing final examination. In addition, 72% find theoretical lectures and 79% find practical lectures helpful in passing final examination. The good thing is that up to 91% of the students use the opportunity to pass second-year examinations by passing colloquia and fulfilling other types of activities (regular attendance, seminar paper, and practice supplements).

6.1.1.10. Students’ mobility

According to the poll results, 37% of the students consider that the Faculty of Physical Education has mobility, whereas 40% consider that there is partial mobility. Up to 23% consider it nonexistent.

Regarding this problem, we think that there is a necessity for more intensive collaboration with other faculties in the Republic of Macedonia, with the neighbouring countries (Serbia, Bulgaria, Monte Negro, Croatia, and Slovenia), but also with farther European destinations. The following phase should introduce the Erasmus Programme, which will enable true mobility of students, as well as professors and teaching assistants, and will allow accommodation within other allied faculties, simultaneously allowing exchange of experience, opinion, and knowledge.

Up to 75% of the students at the Faculty of Physical Education consider that the internalised knowledge during their studies can be applied in real life practice, whereas 23% think it is only partially true. Subsequently, the Faculty of Physical Education

should implement more applicable teaching materials for future qualification of students regarding practical work.

6.2. Postgraduate studies (Master's and specialised studies)

The last generation of postgraduate students enrolled in the academic year of 2008/2009, its number being 11 students. Since the foundation of postgraduate studies, 236 students have enrolled and 74 students have completed the studies, i.e. have become Masters of Science.

6.3. Doctoral studies

Regarding this study programme, a request has been sent to the Accreditation Board and we are now waiting for consent.

We must note that under the Law on Higher Education, all the eligible candidates could apply for a doctoral dissertation project (without doctoral studies) up to and including 31.12.2011, so 30 candidates filed for their projects, and out of them, 20 fulfilled the criteria and were granted permission to start with their work on the doctoral dissertation.

6.4. External collaboration

So far, practice has shown that none of the teaching and associate staff at the Faculty of Physical Education has stayed as guests at other faculties from abroad. Perhaps it would be good and useful to change this practice in future. Namely, exchanging experiences and knowledge in areas studied at our Faculty seems to be of great importance, as well as the possibility to become familiar with and later implement new modules of conducting the teaching material, all with the purpose of modernising and updating tuition in general. This would extend the mutual collaboration and by joint participation in international projects, it would allow gaining extensive research experience.

There are isolated cases where professors teach at Master's or doctoral studies abroad, primarily in former Yugoslav countries. Nonetheless, this figure should be bigger. Moreover, rarely do foreign professors teach at our Faculty when it comes to undergraduate and postgraduate studies.

Besides collaboration with foreign faculties and universities, it is very important to have collaboration with other organisations and institutions, which up until now has been quite bad. However, the new Dean's Office tries to establish better communication and collaboration with the Youth and Sports Agency, which could help in enforcement of the Law on Sports, under which coaches are to exercise their profession only if they are properly qualified. We also consider that our Faculty should improve the collaboration with the Macedonian Olympic Committee, mostly because our professional staff can actively participate in candidate athletes' preparation for the Olympic Games.

Collaboration with sports federations of all sports is also important, primarily because we train professionals to work in each sport, and because they could properly test athletes' fitness, design psychological preparation programmes, nutrition programmes, etc. The collaboration with the Faculty of Security is satisfactory and should be further maintained.

6.5. Research work

Our professors and associates take part in congresses and symposiums which are mostly organised on a national level and less abroad (in the neighbouring countries such as former Yugoslav region and Bulgaria). They regularly publish proceedings and articles. As for more distant locations, rarely do they visit them due to the improper financial support by the Ministry of Science of the Republic of Macedonia (although it allocates funds for this purpose, the same are frequently late or gone). This should be corrected in future, especially because of the Law on Higher Education, under which advancement in one's profession is conditioned by participation in congresses, i.e. publishing articles with an impact factor in learned periodicals (which also requires financial assets).

The professors and associates at the Faculty participate in research projects in our country, and rarely internationally. They are financed by the Ministry of Education and Science. However, the general impression is that the number of realised projects is very small.

So far, the Faculty has not succeeded in obtaining a European programme such as Tempus or Phare, despite showing interest in them. So, because the Faculty has not implemented applicative projects and because it had to pay 13 million denars from its own funds in order to cover someone else's debt, the research means are insufficient and poor. Nevertheless, this situation is about to change because it is our plan to procure new modern equipment for research activities (of course, within our possibility limits).

It is of great importance that the new Dean's Office at the Faculty of Physical Education in Skopje has applied for three host projects, such as:

1. Continuous improvement and permanent education of P.E. teachers in the Republic of Macedonia (the project has been submitted to the Youth and Sports Agency)
2. Analysis of the P.E. lesson utilisation in the Republic of Macedonia (the project has been submitted to the Ministry of Education)
3. Self-assessment and assessment of P.E. tuition in secondary schools in the City of Skopje (the project has been submitted to the City Mayor)

A positive outcome is expected, that is to say, deepening the collaboration with the above-mentioned institutions and obtaining assets for realisation of at least some of the projects.

Moreover, the Faculty has plans for future organisation of a congress or symposium.

7. FINANCES

The Faculty gets state funds (from the budget), but it also uses its own assets. The greatest impact on the amount of those assets had the lowering of the state quota from 400 to 200 euros, which on the other hand had an impact on the self-financing price. Thus, for the last couple of years, the Faculty of Physical Education has had a smaller inflow of capitals. Besides, the Faculty has to allocate funds in order to pay for the secretary (Bachelor of Laws), without whom the institution could not function, but assets are also needed for the technical staff, which is not paid for by the state.

Since this year, there is a new Rulebook on Salaries, which regulates in detail all the employees' responsibilities and awards according to the accomplishment of tasks.

It must be noted that the Faculty has suffered a great deal of financial difficulties in the past 8 years, first and foremost because of the debt regarding the use of facilities for tuition by the Physical Education Centre. Namely, instead of all the faculties within Ss. Cyril and Methodius University in Skopje paying for the tuition in P.E and Sports, for which renting facilities is necessary, the Faculty had to pay for those services due to unjust court decisions. For this purpose, The Faculty allocated 11 million denars; the state budget provided 2 million denars for material costs, but those assets were withdrawn because of executive court decisions. Thus, later we had to compensate for those assets from our own budget. Due to this issue, the account of the Faculty was blocked for several years (fortunately, not in continuation). We sincerely hope that, in future, the Rector of the University will be able to correct this mistake by firstly enabling enforcement of the Law on Higher Education, under which Physical Education and Sports is a mandatory subject at all the faculties, and secondly, by making sure that each faculty pays for its tuition services.

It is most certain that in future the Faculty will try to find other ways of financing (perhaps through new study programmes) and will also try to seek financial help for new equipment from other institutions and faculties from abroad.

8. CONCLUSIONS

1. The Faculty has already elaborated study programmes and the foreseeable future should include seeking accreditation for undergraduate studies in Physical Education in:
  - Preschool Tuition
  - I to IV-grade Tuition
  - Sports Journalism
  - Sports Law
  - Sports and Tourism
  - Kinesiotherapy
  - Recreation
  - Health
  - Other
2. Furthermore, there should also be new divisions regarding postgraduate and doctoral studies. Each professor should make efforts in reference to more updated literature. Also, new research projects should be conducted on a regular basis, if possible, which will be presented in tuition or other research projects in related areas.
3. Decision should be made according to which P.E should become a mandatory subject at faculties.
4. The Faculty should offer elective subjects for the entire University (within 10% of the total classes)
5. The restrictive policy towards employing new cadres at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje should be put to an end, after which new associate staff can be employed for each subject. Meanwhile, the new staff could “help” with other allied subjects, which is a common practice at many faculties.
6. The academic staff meets the needs in relation to their competence for exercising teaching and research activities. A part of the professors and associates publishes articles in periodicals. Only a few publish articles with an impact factor. The election of professors and associates is in compliance with the University criteria.

7. The number of professors covering subjects is in general satisfactory.
8. The realisation of mentor, practical, and theoretical tuition in all study programmes is on a satisfactory level.
9. The Faculty collaborates with many faculties within the University and there are teaching professors from other faculties. However, very few professors from our Faculty are invited to teach elsewhere, which should be corrected in future.
10. International collaboration with same or allied faculties do exist, however, it is on a lower level. In our opinion, this should be changed in future.
11. As for qualifying students, we consider that oral communication is on a higher level but, unfortunately, scientific literature is not frequently used, especially the foreign one. Tuition should be more interactive. Computer techniques and other contemporary technologies are applied to a certain extent; however, it should be more intensified.
12. The choice of graduation thesis, its quality and presence per subject, and the choice of the Commission are not always satisfactory. Therefore, we think that this should be changed and that everything in relation to the choice of graduation thesis should be verified by the Professors' Board.
13. Regarding student enrolment – more intensive activities and marketing strategies should be applied, all in order to emphasise the value of these studies.
14. The Faculty should also take actions regarding definition, existence, and legislative acceptance of nomenclature of titles and qualification for which the Faculty issues diplomas.
15. The Faculty should ask the state authorities to finance the work positions which were previously financed and are now closed, such as: Secretary at the Faculty (legal secretary) and technical staff.
16. Material and space conditions at the Faculty are not satisfactory. The Faculty uses the same facilities for tuition with the Sports Gymnasium, and for that reason they work in different shifts, which is unacceptable for a faculty institution. The number of lecture halls, sports halls, and laboratories is also small and insufficient. A major problem is the sports hall constructed by the Youth and Sports Agency, which does not have any heating. Thus, the Faculty does not use it in winter conditions, nor does it rent it. Moreover, the hall is not connected to a sewerage system, so we are continually facing issues regarding its maintenance and not being able to rent it so that we could have some income to cover the costs.

We have sent a request to the Youth and Sports Agency and we are looking forward to a fast solution to this problem.

17. Regarding the fact that during the construction of the new sports hall, several outdoor objects were destroyed (basketball, handball, football playground and a running track), we have also made a request to the Youth and Sports Agency for their reconstruction.
18. As for the equipment for the tuition, all the professors have their own computers and printers. There are 4 LCD projectors and several scanners. Perhaps we should consider other forms of equipment in future, which the employees would find helpful in research projects. The entire campus is covered by the Internet.
19. Efforts should be made to upgrade the existing equipment, but also to obtain new one for research purposes.
20. Our library is not connected to any online libraries worldwide, so there is no opportunity to order books or journals. This should be changed in future.
21. The Faculty has started with electronic record keeping for students and examinations, but only for the first year of studies. This system should be applied to the rest of the years, but it takes time and updating of the Student Services Office.
22. For all the activities covered by the Faculty employees, per cent should be allocated to the Faculty, such as defence of graduation, Master's, and doctoral thesis.
23. All the financial income should be for intended purposes only, within the framework of the area where it came from. For example, if those assets come from defence of graduation thesis, they should be intended only for teaching purposes. The assets from Master's thesis and doctoral dissertation should be used for II and III level of studies (provision of equipment necessary for research activities).
24. The Faculty should apply independently, but also with other faculties, for many different projects, so that assets could be obtained for supplying the Faculty with new equipment and for gaining experience in the research area.
25. The Faculty should organise a congress and everything should be done in order to realise this goal as soon as possible.

26. The Faculty should allocate assets for one-month stay of the staff at other allied institutions abroad, for the purposes of exchange of experiences, acquiring new perspectives in various areas and further improvements.
27. Additional P.E. classes should be held to serve as counterpoise for students' all day sitting in school.
28. The Physical Education Centre should be transformed into a University Sports Centre and all of its employees should be relocated as employees at the faculties they teach.
29. A project has been put forward and a request has been made for reconstruction of the administrative building to the Ministry of Education (Sector of Investments). We expect that this issue will be realised very soon, either by reconstruction of the existing building, or by construction of an entirely new one.

SELF-EVALUATION COMMITTEE:

Prof. Daniela Šukova Stojmanovska, PhD – Chairperson (personal signature)

Prof. Lenče Aleksovska Veličkovska, PhD – Member (personal signature)

Prof. Robert Hristovski, PhD – Member (personal signature)

Prof. Vojo Nasteovski, PhD – Member (personal signature)

Prof. Orce Mitevski, PhD – Member (personal signature)

Rumen Ampovski – Student member (personal signature)

Filip Masevski – Student member (personal signature)